

48. et ult.
DISPUTATIO JURIDICA INAUGURALIS

De

UNO

PRO OMNIBUS,

Quam, Summi Numinis auxilio,

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,

PRINCIPE JUVENTUTIS SERENISSIMO

DN. FRIDERICO

WILHELMO,

ELECTORATUS BRANDENB. HÆREDE &c. &c. &c.

In Academiâ Fridericianâ celeberrimâ

PRÆSIDE

DN. IO. GEORG. SIMONE,

Jcto Sereniss. ac Potentiss. Elect. Brandenb.

Confiliario, Antecessore & Facultatis Juridicæ

h. t. Pro-Decano,

PATRONO SUO VENERANDO,

PRO LICENTIA

Summos in Utroq; Jure Honores & Privilegia
obtinendi,

D. XVIII. Febr. Anno M. DC. XCVI. horis ante & pomeridianis

IN AUDITORIO MAJORI

Eruditorum omnium examini sistit

ZACHARIAS ACOLUTHUS

Vratislaviensis

2-45
PATRIBUS PATRIÆ,
FULCRIS AUGUSTÆ VRATISLAVIENSIIUM
REIPUBLICÆ FIRMISSIMIS,

Illustri Domino

PRÆSIDI,

Magnificis, Generosisimis, Maximè Stre-
nuis, Præ-Nobilissimis, Amplissimis,
atque Jurisconsultissimis
DNN. DNN. DNN.

SENATORIBUS,
SYNDICIS,

AC

SECRETARIIS,
PATRONIS & MOECENATIBUS
SUIS DEVOTISSIME VENERANDIS,

Laborem academicum de Uno Pro Omnibus, ut Unum
Pro omnibus infinite devincti ac obsequiosi animi
indiciis testimonium, studia sua submis-
se commendaturus

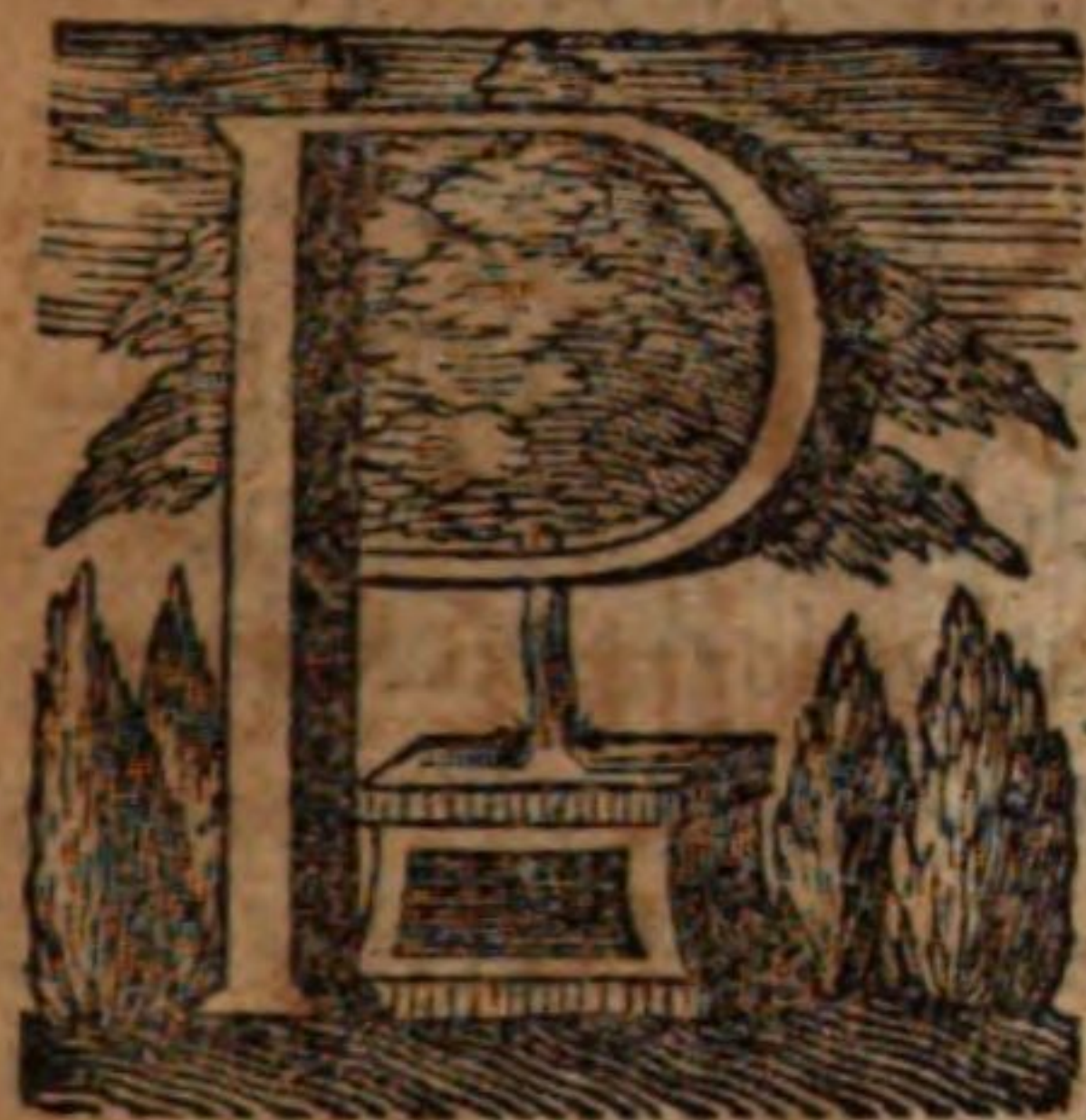
humillimè offert

& consecrat

AUTOR.

PRÆMITTENDA.

D Luralitatem non verificari in uno, commune & *l. 12. ff. de Testib. l. 3. §. 4. ff. de Ann. Leg. l. 1. ff. de Opt. leg. l. 17. §. fin. ff. de Manum. test. l. 217. §. 1. ff. de V. S. c. 19. X. de Prebend. in 6to. c. 40. de R. I. eod. 2. F. 58. §. 1. innitens DD. assertum est, quod tamen vel eo tantum in casu verum, ubi requiritur pro formâ pluralitas, aut ad minimum multas admittit limitationes. Nam, ut taceam, cum *Cascellio Celsum* nos docere in *l. 158. ff. de V. S.* usu juris frequenter singulari nos uti appellatione, cum plura generis ejusdem significare volumus; sunt textus *l. 3. §. 2. ff. de N. G. l. 1. §. 1. ff. de Procur. l. 33. §. 4. ff. de Cond. & demonstr. l. 101. §. 1. ff. eod. l. 6. §. 2. ff. ad S. Ct. Trebell. l. 62. pr. ff. eod. l. 18. Quand. dies leg. ced. l. 1. §. 1. ff. de Assign. lib. l. 2. §. 6. 7. ff. Vi Bonor. raptor. l. 148. ff. de V. S.* quibus add. *Tiraquell.* cum DD. ab eo allegatis ad *L. Si unquam. 8. C. de Revoc. donat. verb. suscepit liberos. n. 200. seqq. p. 579. seqq.* qui pleno illud adstruunt ore. Eadem enim unius & multorum ubi est ratio, quid prohibet plures sub uno, unum sub pluribus comprehendi? *l. 9. §. 1. ff. Si quis caut. in jud.* Idem necessitas, ob individuitatem rei vel negotii, aut circumstantias loci & temporis, jubet, *vid. l. 4. §. 1. ff. de V. O. l. 10. l. 17. ff. Quemad. servit. amitt. l. 4. §. 1. l. 6. §. 4. Si servit. vindic. Carpz. Jurispr. For. P. 2. Const. 9. def. 4. n. 5.* nec æquitas raro interpretationem eum in modum*

formandam suadet, *l. 2. ff. de Jurisd. c. 84. X. de R. 7. in VI.*
 & collegium, quod à tribus ad minimum constituitur,
 in uno conservari videmus *l. 85. ff. de V. S. l. 7. ff. Quod
 cujusque univers. nomin.* Ad hasce & alias inferius pro-
 ponendas meditationes, verbis *l. 72. ff. de Judic. & l. 8. C.*
Quom. & quand. jud. adductus, iisdem meritò Rubricæ
 thematis nostri locum assignare debui, cumque ea-
 dem satis perspicua, inutilis explicationis præscissis am-
 bagibus, brevissimis *Evolutionem casuum juridicorum,*
quâ id, quod ab omnibus, per omnes, aut in omnes exequen-
dum videtur, ab uno, per unum, aut in uno effectui dari
posse demonstratur, me hîc proponere conaturum
 spondeo.

S E C T I O I.

EXTRAJUDICIALIA
SISTENS.

MEMBRUM I.

De

UNO PRO OMNIBUS

INTUITU

NUPTIARUM.

§. I.

PRæmissis cætera superstru-
 cturus, dum ad ipsum thema enodandum
 accessum facio, omnium primo, originis
 memoria ductus, legitimam maris fœmi-
 næque conjunctionem, quam nuptias vocant, per-
 pen-

SECT. I. MEMBR. I. DE UNO P. O. INTUITU. NUPT. 3

pendendam fumo, quæ unicuique naturam ejus penitus intuenti, quantum mali à vinculo hoc indissolubili temerarie suscepto pendeat, facile patet. Ordo itaque, qui omnibus negotiis vitam quasi tribuit, ut in Nuptiis, quæ vitæ nostræ potissimam spectant partem, adhibeatur, dignissimus est. Non referam in præsentibus omnes, quibus pro varietate locorum & Gentium ad hoc deveniendum negotium: num parentum, num conjungendorum consensum præcedere deceat? & quam diverso reverentiæ aut precum gradu impetrandus? Verum illud, quod propius nos tangit dubium, resolutione dignum videtur: An scilicet in puella parentibus destitutæ, avo tamen ex paterno, avo aviaque è materno latere gaudentis matrimonium, avus paternus, dissentientibus cæteris, Unus Pro Omnibus cum effectu consentire queat? Affirmativam hîc amplecti sententiam non vereor, cum non ex pluralitate votorum, sed ex jure illa ferendi, rem dimetientem censeam. Indubium enim cum sit, patris voluntatem matris in nuptiis liberorum præferri, *Carpz. Jurispr. Consist. lib. 2. def. 44. n. 16. seq. Cypr. de Sponsal. c. 6. §. 8.* avus autem aviaque exspirante demum filiâ in neptem juris hujus exercitium consequantur, amplius quid, quam persona, unde in ipsos fuit translatum, prætere nequeunt. Accedit, onus dotandi, ad quod avus paternus obligatur, *l. 7. §. f. ff. de in Rem Vers. l. 5. §. 8. ff. de Jur. Dot. l. 19. §. i. C. de Heret. l. 220. ff. de V. S.* cum maternus ad id non adstringatur, quia nec mater ad dotem dandam cogitur, *l. 14. C. de Jur. Dot. l. 34. ff. de N. G. Beust. de Jur. Connub. P. 3. c. 4. §. avus.* hacque ratione

Avus consentit. II. P. O.

consensus avi paterni idem, ac si etiam reliquorum intercesisset, operabitur.

*Testis in
sponsalibus
II. P.O.*

§. II. Non existentibus autem iis, sine quorum nutu thorum intrare LL. haud permissum, quamvis sic solus consensus, de quorum quarumque conjunctionibus agitur, desideretur, *c. 23. X. de Sponsal.* moris tamen esse videmus, duos ab unaquaque parte sponsalibus, ad evidentiorum eorundem probationem, adhiberi testes; hincque non inanis nascitur quaestio: An testis Unus P. O. iis interesse, ac, ne pro clandestinis habeantur, efficere possit? quam, perpenso bene favore magni illius ac excellentis doni, quo mortales redduntur immortales, *l. 14. C. de Legit. hered. Nov. Leon. 26.* ac quo hominibus nihil utilius est, *Nov. 39. in fin. pr. matrimonii*, si pro eo testis deponat, negandam non autumo. Propter insignem enim favorem nonnunquam à regulis juris recedi, vel ipsa defensio testatur, *vid. B. Brunnem. Process. Crim. c. 8. m. 3. n. 35.* Imò pro xenetæ hîc habendam esse fidem, *arg. c. 1. X. de Test. in 6to defendit Petr. de Bennintendis, Decis. Rot. Bonon. 61. n. 5.* Matris quoque & sororis testimonium pro matrimonio filiae & sororis non respui, *ex c. 22. X. de Test. b.* liquidum est, & uni testi pro matrimonio deponenti plus credi, quam pluribus contra testificantibus, cum *Retino & Hostiensis* asserit *Cypr. de Spons. c. 14. §. 9. n. 2.* Prætereà non solennitatis, sed probationis tantum gratia testes hîc adhiberi certum est, cumque veritati, ut penes unum stet, non repugnet, semiplena probatio pro plenâ & sufficiente, modò non singulares hoc disuadentes circumstantiæ interveniant, *Cypr. d. l. §. 5.* merito hic erit admittenda, *Aegid. Boss. in Tit. de Oppos. cont. test.*

test. n. 72. Carpzov. in Jurispr. Consist. lib. 3. tit. 4. def. 50. num. 10.

§. III. Consensu ita debito modo impetrato, *Bannum U. P. O.* quamvis de Jure Civili, quod concubitus impediatur, nihil superfit, canones tamen *c. f. X. de Cland. despons. c. 27. X. de Sponsal.* quos hac in parte nostra quoque Ecclesia sequitur, ad evitandas incestas aut illicitas alias conjunctiones bannum triplex, sive trinam è suggestu proclamationem desponsatorum optimè requirunt. Verùm, cum hæc non sint de substantià matrimonii, à Principibus quoque & Magnatibus Territorialibus eadem non rarò omitti videamus, *Kling. de Caus. Matrim. tit. de Nupt. lic. circ. fin.* nihil obstat, quo minus & privatis remittantur, aut Unum P. O. adhiberi permittatur, modò id non sine dispensatione à superiore impetratâ, aut summâ necessitate id exigente, vel certitudine omnis cessantis inter conjungendos impedi-
menti fiat, *Carpz. Jurispr. Cons. def. 141. n. 3. Cypræus, de Sponsal. cap. II. §. 12. 13.* Imò facilius hoc impetrari & sine periculo fieri poterit, si temporis, quod inter primam proclamationem ac benedictionem sacerdotalem observari solet, interstitium, non negligatur; præsertim ideò, quoniam in textu *c. f. X. de Cland. desp.* non trinæ proclamationis, sed competentis termini præfiniti, saltem mentio fit, ac vox à pluribus semel excepta, satis innotescere potest, *Illustr. Dn. Stryk. ad Brunnem. Jur. Eccles. lib. 2. c. 16. v. una proclamatio. Sanchez. de Sacram. Matrim. lib. 3. disp. 7. n. 8. 9.* ubi distantiam duorum dierum singulis ban-
nis tribuit, ac *disp. 9.* justas dispensationis causas enum-
rat. Accedit, bannum hoc naturam citationis habere, adeoque, quod in illa locum, ut inferius dicetur, invenit,

huic quoque, cur denegari debeat, non apparet, *cit. Dn. Stryk. ad Brunnemann. d. l. verb. publicæ proclamationis. Berlich, P. 1. dec. 76.*

*Consensus
ll. P. O.*

§. IV. Grave verò cum nuptiale hoc sit negotium, consensum contrahentium requirere videtur triplicem, *primum* in sponsalia s. matrimonii initiationem; *secundum* in nuptias s. conjunctionem individuum; *tertium* in matrimonii consummationem s. corporum communicationem. Priores duos quod concernit, consentit ipsa *l. ii. ff. de Sponsal.* quâ filium familias, sicut nuptiis, ita sponsalibus consentire debere dicitur: mores quoque in Ecclesiis nostris recepti comprobant, dum consensus in nuptias solennis expositionem coram altari requirunt; cumque ipsa consummatio non minoris sit ponderis, nec minus conjunctos in alium quasi statum transferat, non minus quoque singularem consensum mereri credi posset. Verum Unus in sponsalia P. O. in copulam sacerdotalem & carnalem sufficiet. Cum enim sponsalia non ut sponsalia maneant, sed, ut transeant in matrimonium, imò illis ipsis hoc jam inchoetur, ac quam plurimos effectus matrimoniales producant, fiant, neutri parti vel benedictionem sacerdotalem, vel communicationem corporum, prætextu consensus in has à se non impetrati, effugere, aut hoc modo priorem ob deficientem ejus effectum, revocare poterit, *Cypræus de Matrim. cap. 3. §. 2. n. 3.*

*Promissio-
nis matri-
monii ll. P.
O. parti-
ceps fit*

§. V. Consensu vero suo si puella quædam liberalior existat, ac pluribus procis urgentibus, singulis promittat matrimonium sub conditione, ea ab omnibus impleta, quid agendum, quæritur? R. Posito, non dari

dari inter eos diversitatem vel ratione promissionis, aut conditionis executionis, & sic omnes æquali jure eatenus in eam gaudere, cum tamen omnibus nubere nequeat Unus P. O. hic admittendus, qui vel familiarius cum ea hætenus vixit, cum sic non tantum verbis, sed & factis consensum suum in eum declaraverit, *Cypræus de Sponsal. c. 4. §. 26. 27. & c. 8. §. 7.* aut si ne quidem hac in parte discrepantia appareat, judicis arbitrio, aut potius forti res committenda erit.

§. VI. Cum autem & nonnunquam sponsi tardiores in exequendis, in quas consenserant, nuptiis se exhibeant, imò absentiâ suâ, suis, alienisque frui amoribus desponsatas impedian, ne spes harum in perpetuum extendatur, aut opportunum nubendi tempus amittatur, triennium ad expectandum sponsum præfinitum est in *l. 2. C. de Repud.* Verùm quia *all. textus* cum *l. 2. C. de Sponsal. & l. 17. ff. eod.* partim de justâ absentiâ loquantur, partim contingentiam facti, non determinationem temporis, ponant, & dierum quoque numerus puellis amore ardentibus ad expectandum ferè intolerabilis sit, respectu ad fragilitatem sexus & malitiam absentis, habito, à judice hoc in passu nonnunquam annum Unum P. O. præfiniri posse, non dubito. Quid si enim admonitus de consummandis nuptiis non respondeat, aut de animo ejus non revertendi constet? Fraudem procul dubio non committet puella, si, post annum, nuptias cum alio maturando, vota sua diutius eludi non patiatur, *d. l. 2. C. de Spons. c. 5. X. de Sponsalib. Beust. de Jur. Connub. P. 1. cap. 60. Mauser. ad tit. Inst. de Nupt. §. f. circ. fin. add. Finckelthaus. obs. pract. III. p. 1278. seq.*

§. VII. Dos proprium filiæ patrimonium est, *Patrimonii*
l. 3.

am filia 11.
P. O.

l. 3. §. 5. ff. de Minor. quod nuptiarum causâ illi tribuitur; hinc non immeritò quæritur: an non, novis à filia initis nuptiis, ad novum quoque patrimonium tale parens obligatus sit; an potius Unum P. O. à patre datum censeatur, ita ut ad plura quocunque existente casu cogi nequeat? Et ultima sententia mihi omninò verior videtur. Quamvis enim nec vidua sine parentis consensu matrimonium inire queat, *l. 18. & 20. C. de Nupt.* diversa tamen horum ratio: siquidem dotis solutio non ex impetrato consensu, sed ex debito oritur, *l. 19. ff. de Rit. Nupt.* & quamvis reverentia quoque à filiâ debeat, hæc tamen perpetuò durat, illâ semel datâ, omnis exspirat obligatio. Sed hoc stricto jure, si tamen filia absque culpâ suâ in primo matrimonio amisisset dotem, aut constituto in majori dignitate nubat, æquum omninò judico, secundum dignitatem mariti dotem hoc in casu augere, *l. 69. §. 4. ff. de Jur. dot. vel, constituto novo patrimonio, spe nuptiarum à turpi vita filiam revocare, quoniam & lapsis patris facultatibus dotem ipse minuere potuisset, Auth. Sed quamvis. C. de rei 11x. act. Nov. 97. c. 5. modò reliquis liberis nulla inde oria-*
tur læsio, Schacher Colleg. Pract. ff. lib. 23. tit. 3. p. 243. Beust. de Jur. connub. P. 3. cap. 4. p. 253.

Unus
Liberorum
P. O.

§. VIII. Matrimonium quamvis sine dote contrahi optimè possit, *l. 20. C. de Donat. ant nupt.* cum id non dotibus, sed affectu, contrahatur, *l. 11. C. de Repud.* eâ tamen intercedente, pacta quoque communiter concomitantia habet, quæ ferè nunquam non casum existentium liberorum inter suprema capita numerant. Uno itaque nato filio, an hic P. O. quos pluralis designaverat numerus censendus, & conditio pro adimple-

pleta habenda est? Resp. Aff. vi l. 4. C. *Quand. dies leg.* l. 148. ff. *de V. S.* Unius enim & multorum ubi eadem est ratio, nec pluralitas pro formâ requiritur, pluralis locutio in uno quoque verificatur, *arg. l. 3. §. 2. ff. de N. G.* Tiraquell. in L. *Si unquam. in verb. suscepit liberos. n. 200. p. m. 579.* Montanus de *Jur. Tut. & curat. c. 12. n. 21. seq.* Reusner. de *Testam. P. 4. c. 7.* Magnif. Dn. Schultz. *disp. de Polypæd. c. 1. §. 4. & 5. p. 7. seq.* Imò & idiotismo linguæ nostræ Germanicæ Unum P. O. hoc in casu non rarò poni, vel sola phrasis illa docet, dum dicimus, er hat Weib und Kind/ ubi, ut unum, sub voce Kind neminem intelligi certum est. Sic, emergente quoque casu, dispositio ad omnes applicanda esset, Ziegler. in *Comment. ad Statut. Witteb. de Port. conj. superst. stat. §. 25. p. 15.*

§. IX. Conjugali negotio ad thalamum deducto illud inquirendum se sistit, an Unus concubitus P. O. ad jura maritalia consequenda sufficiat? Jus commune quod spectat, cum hoc in passu inter desponsationem & conjugium nullum faciat discrimen, utique eadem hoc certissimè tribuit. Jus Saxon. consensionem equidem thori urget, *vid. Constit. D. Augusti 18. P. 3. & Carpz. def. 1. 2. Ill. Dn. Stryk. Tr. de Success. ab intest. disp. 4. c. 3. tb. 7. Mindan. Consult. Sax. lib. 3. qv. 95. p. 459.* Sed unam tantum, adeoque & unico concubitu amplissimum heredis mobiliaris jus consecuturum maritum non dubito. Et hinc puto, etiam juvenem, vetulam ad liberorum procreationem ineptam ducentem, ad plures, quam unicum, & quidem omnis commixtionis venereæ expertem, non obligari concubitum, *Excell. Dn. Pres. Tr. de Impotent. Conjug. c. 7. tb. 2. n. 19. seqq. Carpz. d. l. def. 4.* nec illum, contra quem

Concubitus
ll. P. O.

post unicum concubitum processus desertionis motus, defunctæ, ante ejus finem, conjugis portione statutariâ privari posse, quamvis, si malitiosè diverterit, magistratui jus puniendi ipsum salvum maneat. Eodemque modo per unum concubitum uxor mariti dignitate, aliisque juribus à marito in ipsam, tanquam uxorem, promanantibus potitur, *l. pen. C. de Nupt. l. 8. ff. de Senat. l. 13. C. de Dignit. Beust. de Jur. Connub. P. 2. c. 66. & liberi illegitimi legitimantur, Kling. Caus. matr. tit. de legitim. ex matrim. Mauser, ad tit. Inst. de Nupt. §. f. num. Præterea. p. 377.*

Tempus II.

P. O. ex pr.

Inst. de In-
genuis.

§. X. Nuptias sequitur partus, cui, quamdiu in utero est, ita jura favent, ut, quoties de commodis ipsius agitur, pro jam nato eundem habeant, *l. 7. ff. de Stat. hom.* Tria eandem ob causam constituerunt tempora, quorum si uno saltem mater libera fuerit, illud P. O. ad ingenuitatem infanti conciliandam sufficiat, *pr. Inst. de Ingen.* Quamvis autem servitutem inter Christianos, exceptis reliquiis illis, quibus Turcæ aliive Barbari similes jure retorsionis affliguntur, hodiè exspirasse notissimum sit, idem tamen in adscriptitiis nostris utiliter adhiberi posse autumo, adeò, ut si prægnans mater ab omni ejusmodi vinculo, quibus illi constringi solent, libera, illi se subdat, vel subjecta se liberet, sine dubio pro libertate partus sit pronuncian- dum. Et ex eâdem ratione pro Wildfangio haberi non poterit, qui à liberâ fœminâ conceptus, sed à Wildfangia editus fuit, *Vid. Dn. Vitriar. Inst. Jur. Publ. lib. 3. tit. II. p. m. 385.* Verùm nec libertatis limitibus hæc includenda esse, *l. 2. §. 3. 4. 5. ff. de Decur.* aperte docet, ubi pro Decurionis filio habendum judicat *Ulpianus*, cujus pa-

pater post ejus conceptionem, aut nativitatem, dignitatem amisit, vel saltem per aliquod temporis spatium, quo filius in utero exstitit, eâ emineuit. Hacque ratione nec à nobilitate, nec à beneficio magistrorum opificii alicujus liberis concessio, filius, cujus pater uno saltem dictorum temporum nobilis, aut opitex magister, fuit, excludi poterit, *vid. Richt. vol. 2. Conf. 157. & decis. 132. Struv. S. J. C. Ex. 4. tb. 6. Dn. Müller. in nat. lit. Z. Dn. Bajer, Peric. Jur. opific. XI. c. 8. §. 13. n. 429.*

§. XI. Causis divortiorum jure meritoque im- *Annus im-*
 potentia conjugis annumeratur, quâ præsentē, omnis *potentie.*
 non rarò conjugii finis cessare solet. Sed ne hic quo- *U P. O.*
 que usus, ut plerumque fit, in abusum vertatur, & nu-
 ptia vix inchoatæ iterum dissolvantur, cautè in LL.
 triennium ad agnoscendam impotentiam fuit præfi-
 nitum, *Nov. 22. c. 6. Auth. sed hodie. C. de Repud. c. 5. X. de*
Frigid. & Malefic. Nobis, tempus hoc nonnunquam ar-
 ctius includi posse ac annum Unum P. O. sufficere, vi-
 detur. Patet hoc ex notabili ipsi capitulo additâ limi-
 tatione, *si frigiditas prius probari non posset.* Liquidò
 autem illa vel absentia vel ariditate virilium, aut angu-
 stia mulieris probatâ, cur altera pars periculosis uestio-
 nibus relinquendâ, sit, nulla subest ratio, imò & *c. 1. cod.*
tit. eò respexisse, conveniens admodum textui Dd. est
 opinio, modò hæc ad oculum demonstrata impotentia
 artibus diabolicis non fuerit alicui immissa, *Exc. Dn. Pres.*
Tr. de Impotent. Conjug. c. 7. tb. 3. n. 5. Beust. de Jur. Connub.
P. 2. c. 14. Sanchez. de Sacram. Matr. lib. 7. disp. 107. n. 4.
seqq. ubi pluribus de verisimiliter evidentibus impo-
 tentiæ signis ac ope juramentorum septimæ manus
 propinquorum conjugii ante triennium dissolutione
 agit.

§. XII. Veniat tandem adhuc in disquisitionem matrimonium dubium, ex quo, si plurimi nati liberi, & horum unus à parente in testamento, vel instrumento publico, aut privato, trium testium fide dignorum subscriptionibus munito, suus, non adjecta voce naturalis, vocetur, P. O. sic vocatus censebitur, & cæteris ex eadem muliere natis hæc appellatio ad legitima jura sufficiet, *Nov. 117. c. 2. Auth. Si quis liberos. C. de Natur. Liber. Wesenbec. consil. 44. n. 66. seq.* Rationem hujus juris in præsumpto consistere matrimonio, ex ipsis Novellæ verbis liquidò patet, *Richt. ad h. Auth. Rittershus. ad Novell. P. 4. cap. 12. n. 11.* Et hinc, cum hodiè matrimonium nisi coram facie ecclesiæ contractum non detur, usum quoque textuum horum exspirasse, tradit *Dn. Brunnem. ad d. auth. n. 5.* Verum procul dubio de privatis id intelligit personis. Princeps enim, quoniam ad hanc copulam sacerdotalem non est adstrictus, nō dubito quoque, quin præfato modo per *unum* omnes liberos legitimos declarare possit, *vid. Perez. ad tit. C. de Natur. Lib. n. 25.*

MEMBRUM II.

De

UNO PRO OMNIBUS
INTUITU
TUTELARUM.

§. I.

Tutela illi potius, quàm pluribus, committenda. **T**utelas consideraturo mihi non infimum videtur mereri locū quæstio: an unum, vel uno plures, magis expediat pupillo habere tutores? Sunt, fateor, non infirmæ, quæ in utramque partem proferri possunt, ratio

tiones. Namq, & unus negotiorū mole vel opprimi, l. opum dulcedine ex tutore tollitor fieri, *Manzin. de Tut. quest. I. n. f. Damboud. in Patroc. Pupill. c. I.* & ad perfidiam facilius allici potest. Plures è contrario, dum aut sub specioso alienarum prætectu, suas, ut superfluas denegant operas, aut dum singuli, qui negotia persequantur, primi esse cupiunt, omnes rerum gerendarum occasionem cum detrimento pupilli amittunt, *Ruland. de Commissar. P. I. lib. 2. c. 24. n. 5.* Consultius tamen, nec à legibus Romanis, *vid. l. 23. ff. de Tut. & cur. dat. l. 3. pr. ff. de Adm. tut. l. 5. C. Qui dar. tut. l. I. C. de Tut. vel cur. illustr.* dissonum esse puto, unum pluribus præferri. Nam, communis experientia edocet, verissima esse verba *L. 2. Qu. & quib. qv. pars ex bon. Decur. deb.* Naturale vitium est, communiter negligi, quod communiter possidetur; sic, si modò fide & facultatibus sufficientibus præditus vir ad id eligatur, omnia cessatura, sunt pericula, *add. §. 3. & 5. inf. Sect. II. Membr. I. Brunnem. ad l. 3. ff. de Adm. tut. n. I. Montan. de Tut. c. 32. n. 85. seqq.*

§. II. Parentum consilium, quoniam pro liberis Tutela te-
præsumitur optimū, *l. 22. ff. ad L. Jul. de adult. l. 7. pr. C. de testamentaria*
Curat. fur. tutela quoque testamentaria & tutores à pa- Tutor
rentibus constituti, Omnibus reliquis præferuntur, *datur Unus*
ac Uno tantum ex hæredibus adeunte hæreditatem, *P. O.*
tanquam si Omnes adiissent, ea statim valet, *l. 9. ff. de*
Test. tut. Filio itaque si quis tutorem dederit, censebi-
turne hic Uni P. O. constitutus? R. Aff. & quidem,
quod filios spectat, assertionem nostram *l. 26. §. I. ff. de*
Testam. tut. aperte confirmat. Mente enim id arguente,
nec verbis refragantibus, ratio non subest, cur dispo-

sita in uno ad alios non extendantur, *l. 13. ff. de Lib. & Postb. l. 104. ff. de Leg. 1.* Nec de filiabus dubitandum, cum nec *Modestinus in l. 116. ff. de V. S.* dubitaverit, *add. l. 122. ff. eod.* Naturalis namque ratio, patrem omnibus liberis suis providere debere, arguit, *Montan. de Jur. tut. & Cur. c. 12. n. 20. p. 195. seqq.* Imò & postumis prospectum videbitur. Sub patriâ enim licet nondum sint potestate, posteritati tamen ejus annumerari merentur, cui, dum tutoribus consulere voluit, nec hosce negligere voluisse, colligi potest ex *§. 4. Inst. de Tut.* modò aliquam eorundem spem habuerit; quia de iis, quæ nescimus, regulariter non disponimus, *l. 16. §. 3. ff. de Test. tut. l. 35. ff. de Pact. l. 8. ff. de Hæred. petit. Piaggius de Tut. qv. 12. n. 5.*

Tutela legitima.

§. III. Succedit testamentariæ tutela legitima, at tamen non prius, quam illa penitus exspiraverit; quoniam dispositio hominis, quâ fides & diligentia alicujus in specie approbatur, meritò suspendit dispositionem & approbationem legis generalem, sicque, quamdiu Unus testamentariorum adhuc superest, tanquam si Omnes superessent, legitimi excluduntur, *l. 11. §. 4. ff. de Testam. tut. l. 9. §. 1. ff. de Tut. & rat. distr. l. 16. ff. de Legit. tut. Berlich. P. 2. dec. 279. n. 2.* Devolutâ tamen eâ ad agnatos, aut, vi *Nov. 118. c. 4.* cognatos, pluribus in pari gradu existentibus, an Unus, an Omnes ad illam admittendi sint, quæritur? Omnes regulariter (nam & nonnunquam unum admittit *l. 5. §. 2. ff. de Legit. Tutor.*) Jus civile vocat, per *l. 9. ff. de Legit. tutor. §. f. Inst. de Cap. diminut.* Æqualiter enim quoniam ad pupilli defuncti adspirarent hæreditatem, æquum est, ut, ubi successionis emolumentum, ibi onus quoque tute-

Tutor datus
Unus P.O.

tutelæ inveniatur, *Inst. tit. de Legit. Patron. tut.* Divortium autem ab hac sententiâ, promovendæ sine dubio utilitatis pupillorum gratiâ, fecit Jus Saxon. agnatos præferendo cognatis, & inter proximiores Uni P. O. Seniori sc. munus hoc tutelæ demandando, *Weichbild art. 49. Carpz. Jurispr. For. P. 2. Const. II. def. II. n. 1.* Secutus quoq; hoc est *Carolus IV. A. B. c. 7. §. 4.* qui seniore fratre, exclusis cæteris, solum relictorum fratris Electoris filiorum tutorem esse voluit, *Vid. Leonh. à Pübel, de Tutel. Elector. Princ. c. 7. n. 76. seqq.* An vero legitima per all. text. prælata sit testamentariæ tutelæ, vid. integr. *Tr. Marq. Freberi, Dionys. Gothofredi, Joh. Zeschlini, Christophori Geuvoldi, Zach. Fridenreichi, &c.*

§. IV. Dativa tandem quoque datur tutela, à *Tutela dativa*
 judice decerni solita; Pluribus verò concurrentibus *Tutor datus ab Uno P. O.*
 jurisdictionibus, an *Omni*bus iudicibus, an *Uni* P. O. hoc munus obire conveniat? indagandum. Agnoscit quis v. gr. forum domicilii coram iudice seculari, bona ejus sub ditione iudicis ecclesiastici sita, ipse, studiis incumbens, extra patriam magistratum academicum superiorem agnoscit. Non dubito, quemvis horum iudicum posse dare tutorem. Academicum enim quod spectat, illi subest persona pupilli, tutor autem principaliter datur personæ, *l. 1. §. f. ff. de Tut. & curat. dat.* & omnis iudex, habens jurisdictionem in personam pupilli, eidem dare tutorem potest, *Montan. de Tut. c. 20. n. 1.* Ecclesiastico id incumbit propter bona, *l. 27. ff. de Tut. & cur. dat. l. un. Ubi pet. tut.* Seculari, quoniam domicilium sub eo agnoscit, quod relictum non censetur; cum habitatio in academiâ novum non arguat, *Zanger. de Except. P. 2. c. 1. n. 51. p. 58.* Verum, hunc
 ultis

ultimum quoque ut *Unum*, P. O. tutorem constitui posse, certum mihi videtur: cum, licet bona ibi sita non sint, sequantur tamen personam illi iudicio subjectam; & tutor absentis quoque curam gerere, & bona sub aliâ sita jurisdictione, modò velit, administrare possit. Nam ejusmodi tutoris constitutio ad omnia bona se extendit, licet extra territorium sita sint, *Montan. d. l. n. 8. Schroër. Instit. Tut. & Curat. P. 1. qu. 19. n. 19. p. 174. Cavalcanus de Tut. & Curat. Sect. 5. n. 54.*

Tutorum

*Unus admi-
nistret P. O.*

§. V. Datis verò pluribus tutoribus, ut periculum culpæ aut negligentiae alienæ, sic administratio omnibus incumbit, *l. 55. ff. de Adm. tut. l. 1. §. 10. ff. de Tut. & rat. distr. l. 17. pr. ff. de Test. tut. l. 2. pr. C. de Divid. tut.* eâ tamen Uni P. O. commissâ, cum non parum impuberis promoveatur utilitas, optimè suis prospiciunt parentes, si certum aliquem ad hoc officium destinant. Nec iudex ab eorum arbitrio discedere solet, nisi forte gnarus eorû testator, quæ iudex comperta habet, illum non elegisset, *l. 10. ff. de Confirm. tut.* Sin verò id â defuncto factum non fuerit, convocatis omnibus, vel suffragiis plurium, *l. 19. ff. ad Municip. vel per oblationem satisfactionis, quæ, quâ formulâ libelli apud iudicem proponenda, exponit Schach. Celleg. Pract. ff. lib. 26. tit. 2. p. 287.* administrationi Unus præficitur, §. 1. *Inst. de Satisd. tut.* Aut, si neque hoc modo quæsitum inveniatur remedium, iudex ipse, causâ cognitâ, quis tutelam gerere debeat, statuit per *l. 3. §. 6. 7. 8. ff. de Adm. tut.* Factum enim iudicis & testatoris non rarò æquiparantur, *l. 26. ff. de Pign. act. add. Maul. de Tutel. tit. 12. §. Denique. p. 268. seqq.* Non pauca tamen, etiam si omnes pro indiviso hoc munere fungantur, *Unus P. O. agere potest.*

Quic-

Quicquid enim aliquis, cæteris quoque ignorantibus aut absentibus gesserit, quasi ab omnibus esset gestum, habebitur, *l. 3. pr. l. 24. §. 1. ff. de Adm. tut.* hac quæratione & *Unus* P. O. auctoritatem interponere valebit, *l. 4. ff. de Autorit. tut. l. f. C. de Autor. prest.* (add. *Illustr. Dn. Stryk. Caut. Contract. Sect. 3. c. 2. §. 7. p. 476.* ubi simul cautelam utilem pupillo, ut per pactum se invicem obstringant, ne quisquam tutorum, extra casum necessitatis, sine altero aliquid agat, commendat,) & uni P. O. solvi poterit, *L. 7. in f. ff. de Curat. fur. l. 14. §. 1. ff. de Solut.* Obligatio enim eorum una est, & sic alter ex alterius facto obligatur, pupillus verò inde damnum non sentit, *l. 76. ff. de Solut. l. 16. in pr. ff. de Acceptit. l. 31. §. 1. ff. de Novat.* Imò *Unus* tutorum P. O.olvere, P. O. transigere, *l. 45. ff. de Adm. tut. l. 15. ff. de Tut. & rat. distrab.* poterit, *Zanger. de Except. P. 3. c. 1. n. 73. seqq. Montan. de Tutel. c. 39. n. 126.*

§. VI. Periculis autem & laboribus quoniam officii- *Excusationis*
um hoc exuberat, prætereaque in se est gratuitum, nec *caput II-*
moribus nostris salarium quoddam tutoribus consti- *num P. O.*
tutum, multo minus, ut id exigere possint (nisi fortè
per modum interesse, *Carpzov. L. 2. Const. II. def. 40. Struv. Jurispr. for. lib. 1. tit. 27. tb. 3. Berlich. dec. 121. & 130. Brun- nem. ad Inst. Exerc. 5. §. 6. Struv. S. J. C. Ex. 31. tb. 9. & tb. 71.*) permissum, *Borgnin. Cavalcan. de Tutor. Sect. 5. n. 84.* Hinc nemo non illi se subducere, ac excusationes undiquaque corradere laborat. Plura verò si cui se exhibeant capita, quibus contra delationem hujus oneris se tueri possit, ab eo autem *Vnum* tantum per modum excusationis propositum, si illud pro insufficiente declaretur, an cæteris tacite eo ipso renunciatum, ac sic P. O. oppositum, censendum sit, quæritur? Et R. Aff.

Ex successivis enim ejusmodi exceptionibus, cum nil, nisi socordia aut fraus opponentis, quâ tutelâ effugere tentat, colligatur, publico verò multum interfit, pupillos non manere indefensos, privati quoque merito, ad utilitatem hanc promovendam, adstringuntur, & si per protestationem reliquas non conservaverint, merito ad illas regredi ipsis inhibetur, *l. 13. §. 8. ff. de Excus. Schroer. Inst. Tut. P. 1. qu. 34. n. 15. pag. 408.* Omnia tamen si excusationis suæ capita simul proposuerit, U. P. O. probare sufficiet, *Manzin. de Tut. qu. 1. 7. qu. pr. n. 2. p. 46. Piagg. qu. 10. n. 4. p. 50.* Persona, aut domus una, oneribus tutelarum tribus gravata, legitimam quoque quartam evitandi causam habet, per *l. 2. §. 1. 3. 4. de Excus. l. un. C. Qui num. tut. add. Maul. de Tut. tit. 18. p. 710.* Verum & Unum tale onus P. O. sufficit, si tam grande, ut tria æquet, per *l. 31. §. 4. ff. de Excus.* Limitationes exhibet *Montan. c. 35. n. 122. seqq. Carpzov. Jurispr. for. P. 2. Const. 11. def. 39.* Ne tamen ordinatam contra charitatem quid fiat, *l. 6. C. de Servit.* & cura propriis liberis necessario impendenda, extranea cum illorum detrimento fruatur soboles, quinariis illorum numerus à tutelâ curaque hodie excusat, *pr. Inst. de Excus. tut. Lautterb. Comp. Jur. p. 472.* Nonnunquam tamen & Unum P. O. habere sufficiet, si scilicet parens eorum quatuor acie amisisset, *Inst. d. l. 1. 18. de Excus. l. f. ff. de Vacat. mun.* Nam, qui pro Republicâ ceciderunt, in perpetuum per gloriam vivere intelliguntur, & sic, quamdiu causa impulsiva hujus beneficii in uno conservatur, ut beneficium ipsum in solatium parentum non exspiret, æquissimum est, *add. Montan. d. l. n. 43. p. 717. seqq.* Usus verò hujus juris hodiernum elegantibus

Onus tutelæ

U. P. O.

Filius 11.

P. O.

tibus præjudiciis illustrat *Magnif. Dn. Schultz. all. sup. disp. de Polypæd. c. 3. § II. p. 66. seqq.* Insigne interim clerici privilegium habent, quod ad onus tutelæ subeundum cogi non possint, si tamen aliquod susceperint, non tantum eatenus, sed in totum ac sic Uno P. O. privilegio suo tacitè renunciaffe videntur; ad renunciata autem jura non datur regressus, *l. 14. §. 9. ff. de Edil. Edict.* & privilegiorum contraventio, non, nisi cum ipsorum amissione, subsistit, *Gail. l. 2. obs. 60. n. 2. Struv. S. 7. C. Ex. 47. §. 44.* Sed quoniam curam non unius, sed plurimum animarum, gerunt, ne illarum neglectus per mundana producat negotia, hoc onus unicum P. O. seu tribus æstimandum, & sic non tantum adhuc ad excusationem admittendi, sed etiam, ne plures suscipiant, prohibendi sunt. Quibus accedit, voluntariæ tutelæ munera privilegiis nihil derogare, *l. 12. C. de Excus. Conf. Nov. 123. c. 5. c. 4. ca. 21. qu. 3. l. 52. §. Auth. Præbiteros. C. de Episc. & Cler. Borgn. Cavalcant. Sect. 5. n. 60. pag. 172. seq. Montan. c. 35. n. 195.*

§. VII. Tutoribus civiliter vel naturaliter decedentibus, ipsa quoque, quoad eos, exspirat tutela. Et quamvis non, nisi omnibus mortuis, ad novum genus tutelæ, regulariter fiat transitus, attamen, si quis, testamento tutorum à se constitutorum unum sine cæteris hanc tutelam gerere non posse, seriò velit, mors Unius, ac si omnibus contigisset, tutelam solvet, *Job. Bapt. Costa de Quota & Rata, qu. 57. n. 8.* Voluntas enim testatoris habenda pro lege, *can. 4. caus. 13. qu. 2. Bald. Conf. 308. num. 2. Angel. ad §. 2. de Legit. agnat. tut. Montan. c. 16. n. 21. p. 251. Card. Tusch. litt. T. concl. 435. n. 7. Reusner. de Testam. c. 2. n. 10. seqq.* Pupillorum respectu

Clericus tutelæ Onus u. P. O. suscipit.

Mors tutoris

Unius P. O.

Momentum
Un. P. O.

omnis tutela, legitimâ adeptâ ætate, evanescit; imò quò eo citius sub custodiâ hætenus detenti ad libertatem perveniant, unum & primum ultimi diei momentum P. O. valere jura volunt, & hac ratione Kalendis Januariis natum, anno quarto decimo ætatis pridie Kalendarum, post duodecimam noctis ad testamenti factionem, aliaque jura à tutorum potestate solutis competentia, admittunt, *l. 5. ff. qui test. fac. poss. Dautb. de Testam. tit. qui test. fac. poss. n. 146. Schneidvv. ad § 1. Inst. quib. non est perm. fac. test. num. 1. 2. Carpz. P. 3. Const. 6. def. 6. add. arg. l. 8. ff. de fer. & Eckolt. eod. tit. §. 4.*

Locus II.
P. O.

§. II X. Curator prodigo nullâ ætatis habitâ ratione datur, cautione tamen hîc non exiguâ judici opus est, ne falso propinquorum testimonio superatus fævâ sententiâ in eorum manus, illi autem ejusdem bonis immittantur. Habet autem hæc curatoris constitutio eum effectum, ut *Unus* locus, quo pro prodigio declaratus P. O. sit, ac sic non tantum ubique pro eo, qui modum & finem expensarum ignorat, habetur, *l. 1. ff. de Curat. fur.* sed etiam ubique bonorum suorum ipsi interdicta est alienatio, *l. 7. §. 10. ff. de Interd. & Releg. Alex. Imol. Conf. 69. vol. 3. Mont. c. 28. n. 40. add. Damboud. Pa-*

Curator II.
P. O.

trocin. Pupill. c. 8. Tandem Jus Sax. mulieres, etiam si majores & rebus suis optimè consulentes deprehendantur, fragiliores æstimat, quam, ut absque virili assistentiâ commoda sua rectè augere possint: adeoque sine curatoribus, imprimis in judiciis, easdem esse non finit, quorum, si plures sint, licet *Unus* P. O. ad securitatem sexus infirmioris eo magis stabiliendam, sufficienter fœminæ prospicere non credatur, Unius tamen absentia P. O. actus nullitatem operabitur, *Illustr. Dn.*

Stryk.

Stryk. Caut. Contr. Sect. 1. c. 2. § 29. in f. p. 28. Philippi ad Decis. Saxon. 24. obs. 1. n. 9.

MEMBRUM III.

De

UNO PRO OMNIBUS

INTUITU

CONTRACTUUM.

§. I.

Contractus ipsos ac obligationes inde provenientes, *Unus non*
 Cad nostrum quatenus pertinent scopum, prius- *plures in*
 quam evolvimus, liceat non inutilem præmittere quæ- *dubio con-*
 stionem: Unus ne, an plures in dubio initi censerī de- *scribent*
 beant contractus? Resp. Aff. prius, per l. 10. §. 4. ff. *celebrati*
Mand. Socin. sen. in cons. 129. n. 3. lib. 4. add. l. 2. § 1. ff. Loc. contractus.
 Oritur autem dubium vel ex *Forma* contractus, quando
 aut conventioni intercedit aliquid, quod ad illam non
 spectat, & per se subsistere potest, ut si v. gr: tibi rem
 tradam ad Titium perferendam, quam, si is non re-
 cepisset, tu custodires, l. 1. §. 12. & 14. ff. *depos.* fanè &
 mandati, & depositi, distinctos planè contractus, hîc
 concurrere, quis non diceret? Verum, quoniam po-
 sterior conventio de custodiendo, cadere potest in no-
 men contractus perfecti prioris mandati, potius infor-
 matio primi, quo unus maneat, quam novus induci-
 tur contractus, *Gothofred. ad d. l. 1. litt. G.* Imò licet in se
 consideratum, sub eodem nomine, quod inter contra-
 hentes eodem tempore placuit, comprehendi nequeat,
 per modum tamen accessionis, si unum sub altero sta-
 re possit, unum, non plura præsumenda erunt nego-
 tia,

tia, ut patet ex *l. 79. ff. de C. E. V. l. 21. §. 4. ff. de Act. Empt. Vend.* ac sic ex eo, quod principaliter inter illos actum, dabitur actio, *l. 4. pr. ff. de R. Cr.* Executionis quoque alterius causâ qui celebratur contractus, pro parte prioris habetur, *Bald. conf. 440. n. 6. lib. 5.* & quando una proficiscitur ab aliâ, non ultima, sed prima tantum inspicitur conventio, *l. 8. pr. ff. Mand.* Aut quando ejusdem debiti plura ostendi possunt instrumenta, posset credi diversâ illis denotari debita, cum debitoris titulum nemo affectare, adeoque nec ejus causâ repetita fuisse instrumenta præsumatur. Si tamen quoad tempus & quantitatem omnia conveniant, unum pro vero, reliqua pro abundantibus ejus idem debitum unumque contractum denotantibus exemplis habebuntur, *l. 24. ff. de Testam. l. 1. §. 5. 6. ff. de Bon. poss. sec. tab.* Vel ex *Objecto* contractus, si plures res emptæ, conductæ venditæ locatæ &c. ubi, modò in universas constitutum sit pretium, unus est contractus, si in singulas, secus, *l. 34. §. 6. ff. de Ædil. Edict. l. 35. §. 5. ff. de C. E. V. l. 8. §. f. ff. de Leg. 1.* Nosse autem hæc præstat utilitatem, dum & contrahentes à gabellâ, ubi in loco quodam ex quolibet contractu dari solita, liberat, & agentem, ne inepti libelli exceptionem sentiat, instruit, *Vid. Mantica de Tac. §. Ambig. Convent. lib. 2. tit. 3.*

Ex obligatione in solidum II. P. O. tenetur.

§. II. Obligationes autem, ut origine variæ, §. 1. *2. Inst. de Obligat.* sic & effectu multum inter se distant. Plures enim aliæ adstringunt, aliæ unum; imò unum aliæ loco omnium: & hæc, obligatio in solidum appellatur. Quæ, quamvis regulariter, *conf. Sect. 2. m. 2.* ex naturâ contractuum non descendat, & sic in dubio in viriles partes divisa obligatio præsumenda sit, *l. 11. §. 1.*

ff. de

ff. de Duob. Reis. voluntate nihilominus contrahentium, hodie per pactum: Daß einer vor alle/ und alle vor einen/ oder sambt und sonders wollen gehalten seyn/ *Pruckmann. vol. 1. cons. 7. n. 3. Thoming. decis. 47. n. 1. seqq.* bene illis addi potest, & contractui fidejussionis imprimis addi solet, *l. 9. ff. de Duob. Reis. l. 5. §. f. ff. Commod.* Nec hoc fit tantum expresse, sed etiam tacite, si plures, vel *quemlibet* ex ipsorum numero teneri velint, *vid. l. 32. §. 13. ff. de Recept. l. 44. ff. de Leg. 2. non si Nov. 99.* tantum renunciant. Nam renunciatio nō inducit obligationem, sed eam ubi existit confirmat; hacque ratione mutuo adjecta nihil operatur, fidejussor autem, si beneficiis renunciet, (ubi Unum in specie exprimi P. O. sufficiet: modò generalis adjungatur renunciatio *l. 4. §. 4. ff. si quis caut.*) in solidum erit obligatus. *Ill. Dn. Stryk. Caut. Contr. Sect. 2. c. 5. §. 12. p. 251. Mindan. consult. Sax. lib. 1. qv. 33. n. 7. §. 79. p. 56. 62.* Vel alternative se obligent, *l. 8. §. 2. ff. de Leg. 1. vel idem promittant l. 2. l. 34. §. 1. ff. de Leg. 1.* Imò ubi individui debetur præstatio, ex ipsius rei naturâ in solidum oritur obligatio, quæ omnes tenet, *l. 13. ff. de Duob. Reis. l. 9. §. 2. Eod.* sed per unum solvi potest, *l. 2. d. t. Card. Mantica, de Tac. Conv. lib. 15. Tit. 2. §. f. tit. 3. n. 15. seq. §. tit. 4. Mozz. de Contr. tit. Qui poss. stipul. n. 14. p. 358.* Unus igitur ex correis debendi, dum P. O. satisfacere, iisdemq; utilis esse potest, an per ipsum quoque damnū sentire queant, quæritur? Resp. Quicquid culpâ aut malitiâ ipsius in eum mali redundat, illi non sentiunt, per *l. 32. §. 4. ff. de Usur. l. 173. §. p. ff. de R. 7. devotione tamen suâ, quâ verum debitum agnovit, ad eandem eos adigere potest, per l. f. C. de duob. reis.* Sicut etiam unus
ex

*Et ab ea U.
P.O. libera-
tur.*

ex correis credendi interpellatione suâ cœteris prodest, per *d. l. f.* & acceptilatione suâ, seu pacto de non petendo, *P. O.* debitores liberare valet, *l. 31. §. 1. ff. de Novat. l. 13. §. f. ff. de Acceptil.* Correorum debendi unius, per acceptilationem liberatus, *P. O.* quoque ex obligatione dimissus censetur, *d. l. 31. de Novat. l. 16. pr. ff. de Acceptil. l. 3. §. 1. ff. de Duob. reis.* adeò, ut nec creditor quidem protestatione suâ, utpote actui & naturæ acceptilationis contrariâ, cœteris correis debendi utilitatem hanc, in ipsos redundantem, auferre possit, *l. 21. ff. de Precar. Vid. Zanger. de Except. P. 3. c. 7. n. 44. seqq. §. c. 1. n. 73. seqq.* Uni autem è correis debendi remissâ obligatione in solidum, eoque cum particulari solutione admissio, *P. O.* remissa censetur, per *l. 18. C. de Pact. l. 60. §. 4. ff. Locat. l. 16. C. de Fidejuss. Mantica de Tac. Convent. lib. 15. tit. 5. n. 2. seqq. Mev. P. 3. dec. 362. p. 561. Costa de Quotâ & Ratâ, qu. 130.*

*Creditorum
U. P. O.
nosse con-
trahentis
conditionē
sufficit.*

§. III. Si ullibi conditionis ejus, cum quo quis contrahit, neminem decet esse ignarum, *l. 19. ff. de R. f.* fanè in mutuo cuique id attendendum venit; cum quo ad abusum illud aptius, eo magis ab iis, qui usui ejus impares, affectari soleat. Ad materiam itaque hac in parte peccandi tollendam, omnibus filiarum familias creditoribus, regulariter actionem ex hoc contractu omni tempore denegavit *SCtum Macedonianum l. 1. ff. de SCto Macedon.* Si autem plures existant creditores, quæro, an ex iis *Vnum P. O.* scire, mutuum rogantem esse filium familias, sufficiat ad amissionem crediti? *Ref. Aff. per l. 7. §. 7. ff. b. t. modò scire potuerint cœteri, talem eum esse, l. 3. l. pen. ff. §. l. 2. C. ad St. Maced.* Cœterum pro hodiernâ hujus juris observantiâ pugnat

gnat *Mantica d. Tr. lib. 8. tit. 7. n. 36. seqq.* Sic, si unus P. O. nomine Civitatis mutuum contrahere velit, quis ille sit, danti mutuum scire multum interest. Nam si administrator, Civitas ad æs alienum non erit obstricta, nisi in utilitatem ejus versum fuisse creditor probet, per *l. 27. ff. de R. C. aut b. Hoc jus. C. de SS. Eccl. Nov. 120. c. 6. l. 11. ff. de Pignor. Carpz. P. 2. Const. 6. def. 19. Harprecht. ad tit. Inst. quib. mod. re contr. obl. pr. n. 49. seqq.* Si verò alius, qui communi suffragio civitatis ad mutuum accipiendum electus, eique, nomine Civitatis, illud contrahendi potestas data, plenissima creditorem sequetur securitas, *Illustr. Dn. Stryk. Caut. Contr. Sect. 2. c. 1. §. 6. Struv. Ex. 16. tb. 18. p. m. 582.*

§. IV. Mutuum quoque tacite actu uno P. O. sufficiente contrahitur. Hæreditariæ enim, depositæ, aut alio ex capite mihi debitæ pecuniæ, si penes aliquem sint, & ego loco solutionis earum in termino illi destinato unicâ tantum vice usuras acceperim, & privilegium aliàs competens amitto, & tacite mutuum contraxisse censeor, per *l. 7. §. 2. in f. ff. Depos. l. 24. §. 2. de Reb. aut. jud. poss. Carpz. P. 1. Const. 28. def. 33. & 59.* Quamvis autem hæc juri novo non sint conformia, ob *l. f. C. de Novat.* in Saxoniâ Elect. tamen per *dec. 7. ea approbata fuere, B. Brunnem. de Concurf. Credit. cap. 5. §. 21. Illustr. Dn. Stryk. ib. adverb. subsistere. p. 89.* Imò tacite quoque unius P. O. Confessio solutione contractum quis confitetur debitum, dum, si centum ab eo exigantur, ipse unum sine protestatione solvat, per *l. 7. §. p. & fin. ff. ad SCT. Maced. Freyer, de Solut. c. 12. n. 15.* Quoniam verò sæpius de facultatibus suis amplius, quam in iis est, sperare solent homines §. 3. *Inst. quib. ex caus. manum. non lic. inde provenit, quod,*

Actu uno P.
O. contra-
bitur mutu-
um.

Confessio
partis debiti
unius P. O.

Instrumentum debitorum Unum P. O. quid operetur?

quem semel nacti sunt creditorem de novo scēpissime sub prætextu hujus vel illius frustratæ spei, ad creditum ab eo eliciendum sollicitent. Huic ergo consultissimum est, ut pro O.debitis hisce particularibus *Unum*, quod omnia includit, sibi à debitore promitti curet, daß Er alle capitalia zusammen in eine massam schlage. Hac enim ratione particularem, cui alias obnoxius foret, per *l. f. ff. Quib. mod. pign. vel hypoth. solv. & multum incommodi ipsi afferret, l. 3. ff. Fam. Hercisc. evitabit solutionem, Illustr. Dn. Stryk. Cautel. Contr. Sect. 4. c. 1. p. 663. seq.* modò debitor tempore solutionis quoque talis fit, qualem se fore speravit. Aliàs enim & jurata promissio, cum ad impossibilia conventionis nullius fiat extensio, *l. 6. ff. de Dol. Mal. l. 185. ff. de R. I. Rec. Imper. noviss. §. Wegen des modi exequendi. 15. p. 14.* effectui carebit, severiorisque creditoris acerbitas per judicem coërceri poterit, *Mev. P. 3. dcc. 236. & P. 5. dcc. 204.*

Usuræ promittuntur ad annum Unum P. O.

§. V. Mutuum vi LL. publicarum *Rec. Imper. de Ann. 1600. §. Soviel nun / quamvis hodiè pariat usuras, pacto tamen easdem adjicere utilissimum, quo, si vel per conditionem certi non petitæ, aut in sententiã omissæ, nova tamen ex pacto pro his consequendis mutuanti superfit actio, Ill. Dn. Stryk. Tr. de Act. For. caut. inst. Sect. 1. m. 5. §. 9. p. 88.* Promissis itaque à mutuatorio usuris, v. g. ad annum auf ein Jahr / elapso eo, si mutuum non reddat, an ad ulteriores usuras teneatur, ac sic annus *Unus P. O.* additus videri possit, quæritur? R. Aff. Pro usu enim fortis præstantur usuræ, illo ergo non cessante, nec has cessare convenit. Locupletior enim aliàs alter cum alterius damno fieret, contra *l. 14. ff. de Cond. ind. Brunnem. ad l. 35. ff. de usur. n. 2. p. 54.* Imò licet

licet mutuatarius post annum istum non usus fuerit nummis, dum tamen conventionis tempus, quo ad sortem & usuras exsolvendas tenebatur, præterire passus est, non nisi sibi ipsi imputandum id habet, *Ant. Faber. ad C. lib. 4. tit. 24. def. 1.* Nec ad usuras tantum, sed etiam ad easdem, ipsum teneri, puto; hacque ratione, si mercator bestiales promiserit præstare, secundum *l. 26. C. de Usur.* in sequentibus quoque annis ad easdem præstandas obligatus erit, per *l. 12. ff. de Usur. add. l. 87. §. 2. in f. ff. de Leg. 2. Confer. Carpzov. P. 2. Const. 30. def. 5.*

§. VI. Pluribus in unam summam redactis debitis ac *Uno P. O.* desuper confecto instrumento, debitori proficuum, ne chirographa, illorum causa data, penes creditorem remaneant, cum facile alias in suspicionem novi crediti venire possit. Ipsum instrumen- *Verbum*
tum à quolibet potest conscribi, modò subscriptio par- *subscriptio*
tium sequatur, quæ plenam postmodum contra sub- *nis Unum*
scribentes fidem facit, *l. 26. §. 1. ff. de Pignor.* Unius au- *P. O. est.*
tem verbi scil. nominis subscriptio P. O. est, facitque, ut subscribens perinde habeatur, ac si totam scripturam confecisset, *Carpz. P. 2. Const. 20. def. 9. num. 8. 9.* Funda-
mentum quoque debiti, quod in omni obligatione ex-
primi requirit *c. 14. X. de Fid. Instrum.* si Unum P. O. v. gr. *Fundamen-*
daß ich Titio ex locato uñ ander wegen schuldig bin ic. po- *tum debiti*
natur, satis esse puto. Talis enim cautio indeterminate *Unum P. O.*
non loquitur, *arg. l. 7. §. f. ff. de C. E. V.* & sic onus pro-
bandi, indebitè hæc esse promissa, omninò in promit-
tentem derivabitur. Imò alicubi, ut Vratislaviæ (quam
ut urbem pulchram, & cujus gubernationis forma o-
ptima, Fratri Carolo V. commendavit Imper. Ferdi-

*Lumen Il-
lum P. O.*

nandus I. Treutler. in Epist. dedic. suar. disp. Schröer, P. 3. Inst. Tutor. qu. 5. n. 78. p. 105.) causa debendi sine periculo planè potest omitti, Bresl. GerichtsOrd. und Proceß / art. 24. inf. Noctu autem fieri posse instrumen- tum, non est dubitandum, cum nullum tempus con- sensum repudiet, l. 20. C. de Transact. quoniam tamen tenebræ ejus lectionem non permittunt, lumine opus erit, non attamen tribus, ut placet Ripa, Tr. de Tempore Noct. c. 113. n. 14. arg. l. 1. §. 13. ff. de Vent. Inspec. sed *Uum* P. O. sufficiet, cum diversitas casus à nostro diversita- tem dispositionis facile suadeat. Vid. Ill. Dn. Stryk. Cautel. Contr. Sect. 1. c. 4. §. 14. p. 74.

*Restitutio
chirographi
Unius P. O.*

*Remissio de-
biti Uni P.
O. facta.*

§. VII. Pluribus chirographis, unius debiti cau- sâ, penes creditorem existentibus, si unum ab illo do- no detur, an P. O. restitutum ac debitum pro remisso habendum sit, quæritur? Resp. Aff. per l. 47. ff. de O. & A. & quoniam omni modo studendum est, quò a- ctus magis valeat, quam pereat, l. 12. ff. de Reb. Dub. do- natio quoque per rem nullius momenti haud fieri pos- sit, Conf. l. 24. ff. de Probat. l. 2. ff. de Pact. l. 7. C. de Remiss. pign. Carpz. P. 2. Const. 29. def. 12. Sed, quid si è pluribus debitoribus in uno instrumento contentis, uni illud redditum sit, anne huic P. O. debitum remissum exi- stimandum? Resp. Aff. ita, ut vinculo, quo creditori tenebantur, omnes soluti sint. Nullum enim funda- mentum, ex quo contra illos agere possit, sibi retinuit; quoniam tamen nec debitum illis donasse apparet, vi donationis cum ipso chirographo actiones in reliquos in donatarium transierunt, arg. l. 44. §. 5. ff. de Leg. 1. Ill. Dn. Stryk. Tr. de Action. For. invest. & caut. instit. Sect. 1. m. 3. §. 23. pag. 51.

§. VIII. Suadentibus communis naturæ vinculo & æquitate alienis, deficiente etiam jure, succurrere necessitatibus, *l. 3. ff. de J. & J. l. 2. §. 5. ff. de Aqu. & aq. pluvi. arc.* Commodatum inter homines vigere coepit, quo & egenti succurritur, nec dominus omni circa rem suam dispositione privatur. Sistit tamen se hîc quæstio: Si quis certam rem ad certos v. gr. dies utendam concesserit, an elapso *Uno*, is, volente domino, P. O. haberi, ac sic illa revocari possit? R. Aff. modò usus non tantum ratione temporis, sed etiam negotii fuerit determinatus. Si enim illud subito, & tale quid sub initium contractus nemine cogitante, primo die finem attingat, commodatarius ulteriorem ejusdem usû ad exitum usque præfiniti temporis jure poscere non valebit, per *l. 17. §. 3. ff. Commod.* Imò si temporis tantum fuerit mentio facta in contractu, & casu impeditus uno saltem die re commodatâ uti potuit, is, nil obstante *l. 6. C. de Pign. Act. P. O.* reputabitur: quoniam casum de lucro magis, quam de damno certanti imputare convenit, per *l. 15. §. 6. ff. Locat. Mantica de Tac. Conv. lib. 9. tit. 1. n. 10. Medic. de Cas. Fortuit. P. 2. qv. 10. n. 52.* Ipsi quoque, qui beneficium dedit, si, eo inopinato, opus habeat, *Uno* die P. O. concessisse sufficiet (talis enim casus, vi ordinatæ charitatis, semper censetur exceptus *l. 6. C. de Servit. l. 3. C. Locat. l. 8. C. de Revoc. donat.*) Idem tamen subitanea mors commodotarii haud operabitur, licet huic gratuitæ concessioni favor erga defunctum, qui hæreditarius non est, occasionem dederit, modò usus jam captus sine utentis detrimento inhiberi nequeat. Nam aliàs non adjuvaretur beneficio commodatarius, sed deciperetur, *l. 17. §. 3. in f. Commod.* Decepto verò, *Jus retent?*

Dies Unus

P. O.

in O. exerceri potest. contra adversarium actio commodati contraria competit; Sed quoniam consultius ei, & juri convenientissimum est, magis commodatæ rei detentio, imprimis, ubi mediante vitio ejus, dolo commodantis fuit damnum illatum, svadenda, l. 18. §. 2. & 3. ff. *Commod.* Commodata ergo si sint vasa, interque ea unum vitiosum infusum oleum, aut vinum, corrumpat, aut servus unus furtum faciat, poterunt ne, illius *Unius* causâ omnes retineri? Resp. Aff. modò damnum, per unum illatum, omnium pretium æquet, aut non multum, ab eo superetur; Sic enim retentio ad mensuram damni esset restringenda: hacque ratione omnes pro uno tenebuntur, ac, quoad retentionem, noxia ab *uno*, ac si ab *omnibus* esset illata, æstimabitur.

Uni P. O. restitui potest depositum.

§. IX. Humanitatis quoque non parum Depositum continet, sed periculosa, imprimis si nimia promptitudine in reddendo depositarius utatur. Quæritur tamen, annon si plures rem deposuerint, ea Uni P. O. restitui queat? Resp. Aff. modò res sit individua, & à petitore satisfactio præstetur idonea in hoc, quod supra ejus partem est, l. 1. §. 36. *Depos.* Nam, si sit individua, & pactum de eâ unicuique ex deponentibus, absentibus etiam cæteris, tota restituenda non præcefferit, singulis pars debetur, l. 1. §. 44. ff. *Depos.* Et hinc, si integram unus recipiat, cautio ejus depositarium ab actione depositi non liberabit, *Ill. Dn. Sryck. Caut. Contr. Sect. 2. c. 3. §. 3. p. 173.* Parte verò suâ si quis ex re fungibili potitus fuerit, reliquis, qui serius venientes nihil nancisci potuerunt, communicare non obligatur; ne industria poenas desidiæ solvat, l. f. C. *Depos. l.*

24. in f. ff. *Quæ in fraud. cred.* si tamen sint socii, aut species depositæ, quicquid *Unus* recuperavit P. O. recuperasse censebitur: cum inquam foret, ex eadem societate alium plus, alium minus consequi, l. 63. §. 5. ff. *pro soc.* in speciebus quoque ex numero non fiat divisio, nisi altero consentiente, quoniam singuli partes in unaquavis earundem habent, l. 29. ff. *de Solut. Mantica de Tac. Convent. lib. 10. tit. 7. n. 5.* A sequestro quoque, qui ob partam victoriam depositum recipit, cum deponentium quivis in solidum deposuisse videatur, *Unus* P. O. recepisse videtur, l. 17. pr. ff. *Depos.* Avertendæ verò ulterioris afflictionis ab afflicto causâ, qui depositum miserabile inficiatur, in duplum condemnatur, l. 1. §. 1. l. 18. ff. *depos.* §. 17. & 23, *Inst. de Action.* ita autem formato casu:

Titius tempore incendii apud Mevium tres saccos pecuniâ infertos deponit, sed personæ oblitus, cui eosdem asservandos tradidit, ignorat, nec curiosus satis id indagare valet, tandem fortè fortuito penes Mevium duos saccos reperit, reposcit, reddit ille, sed tertium se accepisse negat, alio verò ab actore demonstrato, quæro anne hujus tertii sacci duplum, an *unius* inficiatio P. O. valeat, & sic totius depositi summa in duplo restituenda veniat? Resp. Aff. posterius. Allegati enim textus, quamvis tantum de casu, ubi quis integrum inficiatus est depositum, loquantur, nostra tamen opinio, quoniam ad coercendam perfidiam multum conferre videtur, à depositario quoque ea non in parte tantum, sed & in toto, quantum in ipso fuit, commissâ. Nã & qui tacet, nonnunquam negat, l. 11. §. 4. ff. *de Interr. in jur. fac.* nec jure nostro insolitum, ut res non vitiosa ad puniendum eo gravius delinquentem, unam cum

Ex depositis rebus qui unâ inficiatur P. O. inficiatum esse creditur.

cum vitiosa naturam induat, l. 3. C. de Naut. Fœnor. optimè cum illis congruere videtur.

§. X. Verba quoniam revera hodiè, ut nummi, valent, cum non minus à fide, quam hi à genuinâ puritate recedant, plus cautionis in re, quam in personâ, esse cernimus, l. 25. ff. de R. J. & hinc laudandâ sollicitudine prudentissimi creditorum pignoribus securitatis suæ prospicere solent. Parum attamen est, eadem acquirere, cum indigus opis alienæ, ejus consequendæ ergò, tenuis quicquid ipsi superest, suppellectilis, alienis manibus denegare nequeat, sed parta tueri majorem requirat prudentiam. *Unum* ergò debitum P. O. à redditione pignoris liberare, quivis sciat, per l. 6. C. de Distr. Pign. l. 25. §. 14. & l. 18. §. 4. ff. Fam. hercisc. Sic enim & ob minimum, quod deficit, ipsi patebit distractio, & securus, donec plenè fuerit satisfactum, manebit. Imò, licet pignus pro *Uno* tantum debito intervenit, à debitore tamen, ob exceptionem doli obstantem, non nisi solutis omnibus recuperari poterit, per l. un. C. Et ob Chirogr. pec. pign. ten. poss. nisi, quod restat, debitum sit pœnale, Mozz. de Contract. Tr. de Pign. & hypoth. n. 19. p. 283. Coler. P. I. c. 2. n. 258. Carpz. P. 2. Const. 25. def. 25. *Unus* quoque P. O. pignus solvere poterit: nam recusantes unâ cum eo id facere, jus suum illi cedere, erunt obstricti, l. 18. §. 4. l. 25. §. 13. ff. Fam. hercisc. l. 64. ff. de Vsufr. l. 7. §. 1. ff. de Aqu. & aq. pluvi. arc.

§. XI. Humanam quoque rem multum Emptio. Venditio promovet, quæ, perceptis permutationis incommodis, cœpit oriri, per eamque quantitatis commoda æqualitate difficultatibus fuit subventum, l. 1. ff. de C. E. V. Mensuram igitur pretii, rei oportet esse æqua-

æqualem, ac sic nummo Uno P. O. id, quod majoris est *fieri potest*
 æstimationis, comparari posse non videtur; sed omni- *emptio.*
 nò aliquando potest, ut vult lex subtilis 66. ff. de Jur. Dot.
 sed, dum hodiè minus utilis, eidem quoque immorari
 inutile est. Emptione ad certum numerum, v. gr. bo- *Unum P. O.*
 um, restricta, *uno* perempto, ratione *Omnium* resolvi- *resolvit em-*
 tur emptio: modò emptor interesse suum docere pos- *ptionem.*
 sit, l. 44. ff. de C. E. V. malitiis enim non indulgendum,
 l. 38. ff. de R. V. Frequenter autem empt. vend. pactum
 additionis in diem adjici solet, quo, die illucescente
 assignato, si adsit, qui meliorem conditionem offe-
 rat, emptor primus, idem facere recusans, rem em-
 ptam alteri cedere tenetur, l. 7. ff. de Add. in diem. Ap-
 parente itaque emptore liberaliore, in venditorum *Unus P. O.*
 est arbitrio, an illum admittere velint. Emptori enim *conservat*
 primo resilire non licet, nisi nominatim hoc fuerit a- *contractum*
 ctum, l. 9. ff. h. t. Sed omnes in admissionem secundi
 consentire debent. Unus quippe, eum rejiciens, P. O. ha-
 betur ac res prioris manet emptoris, l. 11. §. 1. l. 12. 13. ff.
 de Add. in d. Zoes. h. t. n. 9.

§. XII. Familiaritas illa, quæ inter emptionem
 venditionemq; & locationem ac conductionem repe-
 ritur, ipsoque Imperatoris effato l. 2. §. 1. ff. Loc. §. 3. Inst.
 eod. tanta est, ut in quibusdam causis, utra illarum con-
 tracta sit, quærifoleat, præter casum ibi expressum,
 tunc quoque se exerit, ubi unicum pretium pro pluri-
 bus annis constituitur, si v. g. ædes alicui concedam
 ad certum tempus, *ich überlasse ihm mein Haus auf 10.*
Jahr / pro pretio mille imperialium, illæ vero pretio
 suo hanc summam haud supergrediantur, dubium
 nascitur: an verba illa translationem dominii & sic

Pretium ul-
num P. O.
an præs-
umendum?

emptionem, adjectio verò temporis pactum de retro-
vendendo, inferant, aut potius *Unum* pretium P. O. seu
consummatio ejus, quod annuatim solvendum erat
pro usu ædium, & sic locatio præsumentenda sit? Priori
sententiæ, potissimum propter pretii unitatem & plu-
ralitatem annorum, cum *Paul. Castr. in l. 2. §. 1. ff. Locat.*
& aliis accedit *Mantica de Tac. & amb. convent. lib. 5. tit. 2.*
n. 46. Verior autem nobis posterior videtur, cum
quodvis potius aliud, quam abdicatio domini præs-
umenda; imò, cum ad illud transferendum titulo certo
opus sit, nec nudâ traditione fieri possit, *l. 31. ff. de A. R.*
D. hîc autem totum negotium sit incertum, illud omni-
nò, quod tutius erit, sequendum, *l. 192. ff. de R. J. im-*
primis, cum nec naturæ locationis determinatum an-
norum numerum, multoque minus consummatio-
nem pretii, repugnare notissimum sit, *add. l. 18. §. f. ff.*

Unus P. O.
locare po-
test.

de Stipul. Servor. l. 10. C. Locat. Domus, vel alia, quæ divi-
sionem non recipit, res ad plures spectans, an ab Uno
P. O. locari possit, quæritur? Resp. Aff. modò, si invi-
tis cœteris id fiat, illi sine justâ causâ dissentiant. Nam
qui non vult, quod alteri prodest & ipsi non nocet, irra-
tionabiliter est invitatus, *Bonacin. Tom. 2. Theol. Mor. disp. de*
Contract. 3. qu. 7. n. 7. p. 671. Mozz. de Contract. tit. de substant. lo-
cat. n. 2. seqq. p. 517. multoque magis id obtinebit, si so-
cii (quandoquidem communiter res agi potest citra so-
cietatem *l. 31. ff. pro Soc.*) sint, *Mozz. d. Tr. tit. de Natur. So-*
ciet. n. 31. seq. p. 629. seq. Per locationem autem unius rei
alienæ, omnium etiam propriarum evanescit condu-
ctio & locatio, arg. *l. 44. ff. de C. E. V. Mantica, de Tac. Con-*
vent. Lib. 5. tit. 1. num. 14. Mozz. tit. quom. fin. locat. num. 21.
pag. 566.

Locatio o-
mnium ex
causa unius
expirat.

§. XIII. Utilitati ex re conducta hauriendæ, cum mercedem respondere deceat, æquisimè *l. 15. §. 4. ff. l. 8. 18. C. Locat.* constitutum, ut ob casum, per quem utilitas impeditur, pensionis quoque fiat remissio. Locatione verò ad aliquot annos inita effluxum eorundem expectare tenetur conductor, sicque, expertis duobus annis sterilibus, si tertius fertilitate sua damnum illis illatum, resarciat, *Vnus* hic P. O. habendus, nec quicquam à domino rei remissionis exigi poterit, sed potius, quod remissum, restituendum erit, *d. l. 15. §. 4. b. t. l. 42. ff. de Act. Empt. Vend. Harpr. ad Inst. tit. de Loc. Cond. pr. n. 80. seqq.* Sterilitatem autem, ob quam conductor ad remissionem agere possit, Dd. communiter intelligunt eam, quæ conductor & dimidium ejus, quod percipi alias consuevit, percipere prohibetur, *Mantica, de Tac. Conv. lib. 5. tit. 8. n. 39.* De cujusvis verò anni sterilitate pacisci, & in singulos mercedem constituere, conductori utilissimum erit. Sic enim, quod in sequentibus annis fructuum exuberabit, sine pensatione lucrificiet, *Dn. Stryk. Caut. Contr. Sect. 2. c. 9. §. 25.* *Vnus* autem annus, quo conductor à locatore frui impeditus fuit, P. O. est, & sic statim, eo adhuc durante, interesse totius quinquennii, si eousque locando conducendoque fuerit conventum, conductor petere potest, per *l. 24. §. 4. ff. Locat.* Conductionem quod spectat operarum, si, ad tempus locatæ, ante illius lapsum exspiret locator, omnis quoque in futurum cessat merces. Sed aliud est in salario Doctori vel Advocato dari solito, quod ad remunerandum datur, & honorarium audit; hoc, si is *Vnum* anni attigerit diem, aut *unum* tantum actum in gratiam clientis susceperit, P. O. diebus & omnibus

Annus fertilis ll. P. O.

Impedimentum Unius anni P. O.

Actus Unius P. O.

negotiis, integrum per annum ab eo suscipiendis, ex singulari dispositione Juris positivi reputabitur, hæredibusque defuncti non mutilatum exsolvendum erit salarium, *Mozz. de Contr. Tit. de Accid. loc. n. 44. p. 554 seq. Harpr. d.l. n. 52. Emer. à Rosbach. Prax. Civ. tit. 7. n. 31. p. m. 61.*

§. XIV. Unum societatis contractui sufficit negotium, sed pluribus indiget personis, quod ex ipsius naturâ & *l. 52. pr. l. 65. §. 4. ff. l. 2. C. pro Soc.* non tantum satis liquidum est, sed tali etiam casu animum contrahendæ societatis præsumendum esse volunt *Bart. & Bald. add. l. 2.* Verum, *Unusne* pro O. administrare potest? *R. Aff.* Repugnare enim licet hoc æqualitati inter socios perpetuò observandæ videatur, ut unus negotiorum sit obrutus mole, cæteri sine molestiâ lucro fruantur: at tamen, si per conventionem hi operas suas pecuniâ redimant, ille in compensationem nummorum operas præstet, nihil oberit, quominus lucrum commune fieri debeat, §. 2. *Inst. de Societ. l. 29. pr. ff. pro S. c.* Damna quod attinget, illa quoque Unus P. O. ferre poterit, modò de lucro etiam, ne leonina oriatur societas, participet, *l. 29. §. 1. 2. ff. pro Soc. & administrator eadem suscipiet: si tamen casu & absque ejus culpâ emerferint, cæteri ab hoc onere non erunt immunes, l. 52. §. 3. 4. ff. pro Soc.* Imò, *Unus P. O.* quoque dissolutionem societatis operatur. Sive enim dissensus, sive publicatio bonorum, sive mors ejus interveniat, non illius tantum, sed omnium vincula, quibus invicem erant obstricti, solvuntur, & nullus, ut in societate remaneat, novisque obligationibus se subjiciat, adigi potest, *vid. l. 4. §. 1. l. 14. 65. §. 1. ff. pro Soc. §. 4. 5. 7. 8. Inst. de Societ. add. Harpr. ad Inst. de Societ. §. 4. num. 22. p. m. 1013.*

§. XV. Mandatum suscipere liberi arbitrii res est, susceptum tamen nec recusari amplius, nec ad arbitrium expediri, potest, §. 8. II. *Inst. mand.* & quoniam solo consensu hic contractus nititur, ad animum declarandum Unius actus susceptio P. O. sufficit, *Alciat. de Presumpt. reg. 2. presumpt. 24.* Mandato etiam negotio, *Mandatum* quo, vel mandatarius sine alio non defungi posset, aut *Unum P. O.* quod solum nihil utilitatis mandanti afferret, *Unum il-* lud P. O. connexis commissum censetur, *arg. l. 56. § 62. ff. de Procurator. add. Harpr. eod. tit. Inst. de mand. §. 8. n. 14. seqq.* Revocatio quoque mandati expressa *Uni P. O.* fie- *Revocatur* ri potest, si reliqui conditionem & voluntatem man- *mandatum* dantis mutatam & sic tacitam revocationem non igno- *ab Uno P. O.* rent, *arg. l. 38. pr. ff. de Solut.* Denique in contractibus *Præstatio* innominatis, ad excludendam poenitentiam & conser- *Unius P. O.* vandum contractum, Unum P. O. præstare, satis erit; quoniam illa in obligandis tantum, non obligatis, locum invenit, *vid. l. 5. ff. de Cond. caus. dat. caus. non sec.* Quatenus contractus feudalibus *Unum P. O.* admittat *vid. ap. Ill. Dn. Stryk. in Ex. jur. feud. c. 13. qu. 6.*

MEMBRUM IV.

De

UNO PRO OMNIBUS,

INTUITU

SUCCESSIONUM.

§. I.

Duas successionis ordinariæ agnoscimus species, testamentariam, & legitimam: quarum utraque partim successorum, partim illorum, quibus suc-

ceditur, causâ favore juris, imprimis quando de conser-
vatione earum agitur, gaudent amplissimo, *l. 7. §. f. ff. Und. lib. l. 7. pr. ff. de Bon. damnat. l. 1. C. de SS. Eccles. Card. Tusch. lit. T. concl. 90.* Quin tamen & hîc secundum *l. p. C. de Pact. §. l. 69. ff. de R. J.* respuere beneficium liceat,

Renunciatio non est dubitandum. Sed hoc saltem in quæstionem
successionis venit: an *Unus Pro se & Omnibus* descendentibus suis
ab Il. P.O. successioni futuræ renunciare queat? Resp. Distin-
facta. gendum nobis videtur, si renunciatio successionis

conjugii ineundi causâ facta, qualem Mariam There-
siam, Philippi IV. R. Hispaniæ filiam, hodierno R. Galliæ
nubentem, præstare oportuit, ea sine dubio posterita-
tem stringit: quia causa, quod ipsa extiterit, fuit, cum
alias nuptiæ inter parentes ipsius nunquam coaluissent,

Magnif. Dn. Betman. Conspr. Doctr. Mor. c. 9. p. 100. Si alio
respectu, & renunciâns ante delatam moritur succes-
sionem, filiis ejus non nocet; cum istis jam via pateat,
ex propriâ, non parentis, personâ succedendi, & pactû
præcedens, non, nisi sub clausulâ: si ad paciscentem
devenerit hæreditas, intelligatur, *l. 1. ff. de Hæred. vel
Act. vend. Carpz. Jurispr. for. P. 2. Const. 35. def. 11. 12. Har-
precht. ad tit. Inst. de hæ. quæ ab intest. defer. pr. n. 132. seqq.*
Imò, licet expressè in casum etiam non devolutæ hære-
ditatis, pro successoribus fuerit facta renunciatio, per
repudiationem tamen paternæ, avita conservari pote-
rit hæreditas, *l. f. C. Und. lib. Ill. Dn. Stryk. Caut. contr.
sect. 3. c. 3. §. 12. seq. p. 489.* Cum autem talia pacta Jur. Ci-
vil. reperiantur improbata, *l. f. ff. de Suis & Legit. hæ. l. 3.
C. de Collat. ad sustinenda ea, juramento opus erit, c. 2.
X. de Pact. in 6to, nisi moribus locorum aliud introdu-
ctum, Vid. Carpz. d. l. def. 8.*

§. II. Quamvis autem legitima procul dubio antiquior sit testamentaria successione, cum hujus origo ad tempora Solonis referatur, *Richter. de Success. ab intest. Proem. n. 5. p. 8. Reusner. de Testam. c. 4. n. 5. & c. 5. n. 5.* illa verò cum ipsis rerum dominio subjectarum distinctionibus introducta sit, *Vid. D. Vitriar. Instit. Jur. Nat. & Gent. lib. 2. c. 7. qu. 6. p. 156. seqq.* quoniam tamen hæc, ab illa excluditur, *l. 39. ff. de A. vel O. H.* morte aliqujus compertâ, prima de testamento quæstio esse solet, quo reperto, an legitime conditum, sollicitè inquirendum, *arg. l. 6. ff. qui satisd. cog.* Si plura jure perfecta reperiantur testamenta, *Vnum* tantum, & quidem ultimum, valebit. Jus enim universum defuncti, quod eo continetur, *unum* est; hinc diverso modo deferri non potest, *Reusn. c. 1. n. 30. 35.* neque interpretationem ex priori posterius admittit, si qualitas, quæ in primo expressa, postmodum omissa sit, sed pro rejectâ habetur, *S. m. de Prætis, de Interpr. ult. volunt. lib. 2. interpr. 3. dub. 1. sol. 2. n. 68. seq.* Ambulandum ergò cum voluntate testatoris, *l. 4. ff. de Adim. vel transfer. leg. nec, nisi ubi ipse substituit, subsistendum est;* Sine eo deveniri non possit, sed ob neglectam temporis expressionem incerta testatoris maneat voluntas, id, quod tutius, legitima nimirum, erit sequenda successio, *l. 188. l. 9. 56. 114. ff. de R. 7. Mantica de Conjectur. Ult. Vol. lib. 2. tit. 15. n. 17. p. 58.* nisi unus hæredum sit in possessione, aut talis, qui ab intestato successisset: quia duo vincula arctius uno ligant, *Reusn. d. l. n. 37.* Si verò unum inter testamenta, hanc annexam habens clausulam, inveniat: Solte auch schon nach meinem Tode ein und ander letzter Wille/ unter denen hinterbliebenen Sachen/ gefunden werden/ so will

Testamen-
tum Unum
P. O.
valeat.

will

wil ich doch / daß dieser einzige vor alle gelten solle / c. an
 secundum modò dictam voluntatem testatoris vale-
 at, quæritur? Resp. Aff. & quidem, quoad priora, ideò,
 quia voluntas posterior derogat priori, l. 32. §. 3. ff. de
Donat. int. vir. & ux. illis verò, quæ dubii sunt tempo-
 ris, vi clausulæ, enixam testatoris, qui eam novo con-
 dito testamento sine dubio revocasset, denotantis vo-
 luntatem, præferendam. Si verò certò recentius ali-
 quod produci possit, hoc *potius* illo habendum: quia te-
 stamentum testator non valet reddere irrevocabile,
 nec voluntati suæ non ultimæ, effectum tribuere ulti-
 mæ, *Dauth. de Testam. tit. de mutand. Test. pot. n. 88. p. 87.*

§. III. Posthæc solennia perscrutanda, in quibus
 eo accuratiores esse testatores decet, quò facilius ex
 eorundem omissione, ipsum impugnatur & evertitur
 negotium. E septem enim testibus, si vel Unus defe-
 cerit, vel inhabilis sit, ac si omnes defecissent, vel inha-
 biles fuissent, ipsum deficit testamentum, per l. 12. C. de
*Testam. conf. Tr. Dominici de Magdalenis, de Numero Test. in te-
 stam. requis.* Circumstantiis verò loci & temporis aliter
 non ferentibus *Unus* testium P. O. subscribere, annulo-
 que suo testamentum signare poterit, modo addat:
 daß Er solches vor alle mit seiner Hand unterschrieben / und
 mit seinen Petschafft gesiegelt; & post mortem hoc ju-
 ratus deponat, l. f. vers. f. verò *unus*. C. de Testam. Reusn.
 P. 3. c. 27. n. 9. quod si non fiat, & unius postmodum
 subscriptionis observetur defectus, omnium sine effe-
 ctu est subscriptio, *Fr. de Barry, de Success. Test. & intest.*
lib. 1. tit. 1. n. 34. p. 9. Testamentum quoque nuncupa-
 tivum, *Vno* è testibus ante publicationem ejus mori-
 ente, vires amittit, neque per juramentum suppleto-
 rium

*Testis Unig
 defectus P.
 O. est.*

*Subscriptio
 Unus P. O.*

*Mors testis
 Unig P. O.*

rium conservari potest, *Philipp. ad Proc. Sax. tit. 30. consid. 2. p. 262.* Hinc utiliter adhibetur Notarius qui in Instrumentum publicum redigendo, illud ab interitu & testes à juramento liberat, *d. l. f. C. de Testam. l. 21. §. 3. C. eod. Carpz. P. 3. Const. 3. def. 34. 36. 37. Reusn. P. 3. c. ult. n. f.* Si noctu fiat testamentum, lumina Dd. communiter desiderant tria, *vid. Polydor. Rip. de Tempor. Nocturn. cap. 147. num. 3. seqq.* quo luce regnans in tenebris malitia excludatur, *l. 22. §. pen. ff. Qui test. fac. poss. c. 24. X. de Off. & pot. jud. del.* Si tamen situs loci & personarum conditio hanc suspicionem non inferat, *Unum P. O.* omnino sufficiet: cum forma hæc in ordinandis testamentis, ut observetur, LL. non imperent. *Mantica de Conject. ult. volunt. lib. 2. tit. 7. n. f. & tit. 8. n. f. p. 39. Reusn. P. 3. c. 13. n. 10. & P. 6. c. 10. n. 11. Manz. de test. val. & inval. tit. 4. qu. I. n. 150.* In caput postea & fundamentum totius testamenti inquirendum, quod est hæredis institutio, §. 34. *Inst. de Leg.* ad quam effectui dandam *Unus* nummus P. O. sufficit, ita, ut, qui in eo institutus, si cohæredem non habeat, universum defuncti ad se trahat patrimonium. Nam quoniam pro parte testatus, pro parte intestatus, nemo, milite excepto, *l. 6. 7. ff. de testam. mil. decedere ab initio potest, assem in unciam esse oportet, §. 5. Inst. de hæred. instit. l. 7. ff. de R. J. l. 1. §. 4. ff. de Her. instit. Carpz. P. 3. Const. 9. def. 19. Mantica d. tr. lib. 4. tit. 3. n. 17. p. 119.* Evéniente quoque casu, ut quis ignorantia filium suum instituat, quem putat habere unicum, cum plures adsint, is P. O. institutus, ac cæteri non minus, quam iste, ad successionem admittentur, *l. 3. C. de Inoff. test. l. 9. C. de Test. mil. l. f. ff. de Her. instit. Gail. lib. 2. obs. 113. n. 8. & qui omnes instituit posthumos, si Unus nascatur, is P. O. erit.*

Lumen Unum P. O.

Nummus Unus P. O. ad institutionem hæredis sufficit.

Hæredis Unus P. O. institutio.

Posthumus Unus P. O.

Credidit enim testator suam uxorem plures posse edere liberos, *l. 29. §. f. ff. de leg. 3. l. 3. l. 4. si pars hered. pet. l. 17. §. 1. ff. de leg. 1. Mantica de Conj. l. V. lib. 8. tit. 7. n. 10. p. 383. Sim. de Præst. de Interpr. ult. Vol. lib. 3. interpr. 2. dub. 1. sol. 6. n. 43. Dauth. de Testam. tit. quotupl. testam. n. 120. p. 117.*

Valebit autem testamentum, licet plures ejusdem codices solennes testator corruerit, *vid. §. p. Inst. de Test. ord. l. 24. ff. Qui Test. fac. poss. l. 1. §. 5. ff. de Bon. poss. sec. tab. si enim voluntas ejus & res gesta aliunde declarari possit, Unum quoque exemplum P. O. sufficiet, ne ea quæ semel sunt constituta, irrita fiant, l. f. ff. de His, quæ in testam. del. Reusn. P. 3. c. 8. neque, si unum deleverit hæredem, cæteris id regulariter nocebit, offensus tamen ab eo, in cujus gratiam alios quoque scripserat hæredes, revocata spes successionis ab illo Vno P. O. revocata habebitur, l. 2. ff. d. tit. l. f. C. de Usufr. Fr. de Barry, lib. 8. tit. 7. n. 86. p. 100.*

*Exemplum
testamenti
Unum P. O.*

*Revocatio
successionis
ab illo P. O.
fieri potest.*

*Hæredem se
fateri in U.
P. O. sufficit.*

§. IV. Rebus legitimè gestis, quicquid ad explendam defuncti voluntatem superest, hæredis in arbitrio situm est, qui, an illi morem gerere velit, vel nolit, aditione, aut repudiatione hæreditatis declarat. Variis autem testamenti, quæ ipsum spectant, existentibus capitibus, quæro: an in Vno P. O. pro hærede se gere-
re possit, aut debeat? Resp. Aff. siue enim unum acceptando, tacitè reliqua approbet, siue expressè improbet, à cæteris se non liberabit. Individuum enim est testamentum, adeoque pro parte agnosci, pro parte repudiari, non potest, *l. 1. 2. 80. §. 1. ff. de A. vel O. H. l. 7. ff. de R. J. l. 20. C. de Jur. delib. Reusn. P. 1. c. 9. n. 82. & qui in uno illud impugnat, in Omnibus impugnasse, & omni ex eo competenti juri renunciasse censetur, l. 39. §. 1. ff. de Oper.*

*Caput te-
stamenti U-*

Oper. libert. Gramm. dec. 103. n. 154. Gabriel. tit. de R. J. concl. num P. O. i. n. 33. Honded. l. 1. conf. 72. Si plures sint nominati hæredes, & quidam de latam repudient successionem, *Unus* ^{Jus accre-} ^{impugnatur} ^{scendi U-} ^{num P. O.} ^{sistit.} *P. O.* erit. Hoc enim non hic tantum, sed in legatis quoque & mortis causa donationibus, operatur jus accrescendi, ut pars occupata ad se vacantes trahat; at tamen hac cum distinctione, quod hæredi invito etiam & disjuncto defectæ accrescant portiones, *l. 53. §. 1. ff. de A. vel O. H.* cæteris verò non nisi conjunctis, & quidem conjunctis verbis & re, vel verbis tantum, etiam volentibus saltem, sed cum onere, *l. un. §. 4. C. de Caduc. toll. l. 177. ff. de R. J. Luduvell. de Ult. Volunt. P. 1. pag. 160. add. l. un. §. 10. C. de Cad. toll. l. f. C. de Donat. mort. caus. §. 8. Inst. de Leg. Mantica, de Tac. & amb. convent. lib. 14. tit. 43. inf.* Deficiente primo hærede, si substitutus sit alius, hic succedit, & si casus *unus*, sive deficientis immixtionis, sive pubertatis, sive sanitatis mentis expressus sit, *P. O.* in quantum voluntas testatoris & leges hanc interpretationem admittunt, *l. 9. C. de Vulg. & pup. subst. expressus habetur, eoque emergente, substitutus primi occupat locum, Fr. de Barry, lib. 4. tit. 2. n. 4. p. 162. & lib. 5. tit. 3. p. 180.* Imò in substitutione exemplari idem procedit, *Unusque* casus expressus *P. O.* sive furiosus, sive prodigus, sive surdus mutusque, filius decedat, effectum sortitur, *Id. lib. 5. tit. 2. S. rrv. S. J. C. Ex. 33. th. 33. inf. p. m. 265.* Casus enim licet sit dissimilis, mens tamen testantis eadem est, hinc merito fit extensio, *l. f. C. de Posth. her. instit. Simon. de Pratis lib. 2. Interpr. 4. dub. 2. solut. 2. n. 100. Ludov. P. 2. p. 27.* Consanguineos qui instituit hæredes, illum, qui est proximior, *Unum* *P. O.* ad successionem vocare voluisse creditur. Ordo enim

*Casus substitutionis
Unus P. O.*

*Consangvini-
orum U.
P. O.*

Conjunctionis ubi est inter succedentes, ordine successivo admittuntur, quia, testatorem semper legibus se accommodasse, præsumendum est, *vid. l. 57. ff. ad Sct. Trebell. l. 3. ff. de Testam. mil. l. 69. §. 3. ff. de Leg. 2. l. f. C. de V. S. Sim. de Præt. lib. 2. Interpr. 2. dub. 1. sol. 2. n. 2. Peck. de testam. Conjug. lib. 3. c. ult. n. 5. Mantica de Conj. u. V. lib. 4. tit. 9. n. 15. 16. p. 150. eodemq; modo dictio: Meos: indefinitam proximorum appellationem, ad testatoris, tempore mortis ejus proximum restringit; nec minus, vice versâ, si quis instituat hæredem proximum suum & illorum deprehendantur plures, indefinita æqui paratur universali, & Unus P. O. nominatus censebitur, *l. 2. §. 2. ff. de Suis & legit. her. §. 5. Inst. de Legit. agn. succ. Mant. lib. 8. tit. 12. n. 42. p. 403. Id. de Præt. d. lib. Interpr. 4. dub. 2. sol. 3. n. 53. & lib. 3. Int. 2. dub. 1. sol. 4. n. 43. & Int. 1. dub. 3. n. 6.* Demum qui sub conditione plurium factorum instituitur, Unum P. O. præstando, si vel illa separatim (nam copulata loco unius habentur, *l. 5. ff. de Cond. Instit.*) injuncta, aut omnia fieri impossibile, jura hæreditaria consecuturus est, §. II. *Instit. de Her. Instit.* Similis casus exemplum *vid. ap. Sand. dec. aur. lib. 4. tit. 6. def. 4.**

§. V. Ad itâ vel factis, vel verbis, hæreditate, possessionis apprehensione opus est, per *l. 23. ff. A. vel A. P.* quæ ubi res sunt coñexæ, in parte quoque fieri poterit, *Possessio II- l. 30. de Usucap. l. 3. §. 1. ff. de A. A. P.* si verò distantia sub
no P. O. ap- uno tamen nomine colectivo venientia corpora ap-
prehensa. prehendenda, nec in diversis reperiantur locis, Unum
P. O. apprehendisse sufficiet, *Ill. Dn. Stryk. Caut. Contr. Sect. 3. c. 3. §. 10. p. 489.* Facto hoc, quo defuncti satisfiat voluntati, omni nisu allaborandum est hæredi, sique hoc intra annum non fecerit, omni, quod ex testamen-

testamento ipsi obvenit, lucro privatur, *Nov. l. c. i. Auth. Hoc amplius C. de Fideicom.* non à die tamen aditionis, sed moniti, quod ter interposuisse (ut quidem *Glossa* hic placet) non opus est, sed *Unum P. O.* sufficiet *Donell. Monitum hic. n. 2. Sichard. ad d. Auth. n. 14.* Ad hunc tamen annum stricte adeò observandum non sunt obligati executores testamenti (ut à *Dd.* appellantur, non meri, h. e. ii, qui commodum sentiunt ex testamento, & quibus ultra ministerium facti in exequendo aliud quid est à defuncto injunctum, v. gr. ut eligant personam, aut causam, propter quam sit exsolvendum legatum, declarent. Nam textus *d. Auth.* tantum de mixtis executoribus loquitur, nec de actu declarandi, qui omnino alius est ab actu exequendi, ac uberiorem potestatem concedit executori, disponit, *de Prat. lib. 5. dub. 2. n. 44. & n. 46.* ubi differentias inter merum & mixtum executorem exponit. Legato verò pauperibus re-
 relicto, si *Uni P. O.* id exsolvat hæres, an testatori sit obsecutus quæritur? Resp. Aff. modò accedente arbitrio judicis illius conditio omnium reliquorum statui inferior deprehendatur, nec accepto legato ultra modum respectu aliorum sublevetur, *Bachov. Vol. 2. D. 13. tb. 3. litt. B. C. Lautterb. Comp. ff. tit. de Leg. lit. S. p. 511.* Imò, si *Uni* pauperi jussum sit dari legatum, inter Omnes distribui poterit, nisi voluntati testatoris hoc repugnare apertum sit, *de Prat. lib. 4. int. 1. n. 7. & lib. 5. int. 1. dub. 2. n. 95.* Iteratum aliquoties nonnunquam in eodem testamento quoque reperitur legatum, quod, antoties, vel *Unum P. O.* præstari hæredis officio conveniat, quæritur? Resp. Aff. posterius, *per l. 34. §. 3. ff. de Leg. 1. quâ evidentissimis probationibus legatario mul-*

Monitum

Unum P. O.

Legatum illi
ni P. O. solvi
potest.Legatum illi-
num P. O.

tiplicationem legati ostendere injungitur. Limitationes tamen hæc assertio patitur, quas vide *in l. 12. ff. de Probat. l. 9. ff. de Adim. vel transf. leg. l. 66. §. 2. ff. de Leg. 2. l. 53. §. 2. ff. de Leg. 1. Conf. Fr. de Barry de Success. test. & intest. lib. 9. tit. 6. n. 5. 6. p. 379. & tit. 18. n. 1. p. 403.* Quid autem, si è pluribus unum sit relictum legatum, sed cui, in ambiguo sit, agendum? Resp. Si incertæ personæ ex certis (v. gr. si dictum: Ich vermache auch einem von meinen nächsten Freunden &c.) quantitas legata, puto *Vnum P. O.* à testatore fuisse nominatum, & sic eandem singulis deberi, quia indefinita locutio æquipollet universali, *l. 16. §. 1. ff. de Test. tut. vid. l. 44. ff. de Leg. 2. Mantica, de Conj. 11. V. lib. 8. t. 4. n. 14. p. 370.* Si species, tum hæredi potestas eligendi *Vnum P. O.* ex vocatis à testatore relicta censetur. *l. 67. §. 7. ff. de Leg. 2.* Si verò certæ personæ ex certis (v. gr. Titio, quorum plures reperiuntur) nec de quo sentiat testator appareat, nulli debebitur, *l. 30. ff. de Test. tut. l. 3. §. 7. ff. de Adim. vel transf. leg. de Barry. l. 8. tit. 7. n. 88. p. 301.* Si fœminæ sub conditione, donec caste vixerit, legatum sit relictum, annum hoc erit, per *l. 17. ff. de Ann. leg.* sed, si elapsis forte nonnullis, hæres experiatur, Uno aliquo anno contra castitatem ipsam peccasse, qu. an is *P. O.* indignam relicto illam reddere potuerit? Resp. Aff. arg. *l. 18. pr. ff. de His, quæ ut indign.* Eo enim momento, quo peccavit, cum castitate ipsius testatoris quoque voluntas defuit, quæ, quoniam impossibile est, ut denuo inchoetur custodita postmodum ab eâ castitas, non magis, quam viduam, observata post obitum secundi mariti, sed à primo sub spe legati injecta viduitas ad illud consequendum, eam juvare poterit, arg. *l. 58. 68. ff. de Fur. dot.* sed hæredi, conditione sine causâ

*Annus 11-
vus P. O.*

causâ lucrum, quo, annis amissam castitatem sequen-
tibus potita est, repetere liberum erit, *conf. Bonacin. de*
Contract. disp. 3. qu. 17. punct. 8. §. 4. ubi discrimen inter
conditionem caste honesteque vivendi, & non forni-
candi, observat; quod illo casu non, nisi ob plures, hoc
autem ob unum etiam concubitum, legati contingat
amissio. Pluribus autem legatis in aliquem collatis, *Conditio*
si uni sit addita conditio, an isti P. O. addita, ac tacite in *addita le-*
reliquis repetita, credi debeat, qu? Resp. Si de mente *gato ll. P. O.*
testatoris, vel ex dispositione in casum contrarium, vel
aliunde, non constet, ac sic ad verba recurrendum sit,
legata verò, illi, cui adjecta conditio, quodammodo
annexa deprehendantur per particulas: item, am-
plius, ultra, *gleichfalls/ferner/weiter/liber dieses* / affirma-
tivam amplecti non veremur, *suasu l. 20. §. 2. ff. de Instr.*
vel instrum. leg. l. 13. 63. ff. de Leg. 3. c. 41. X. de Appellat. Nec
latior testamentorum interpretatio, quam urgent Dd.
dissentientes, aliud statuere jubet; cum illa tantum fa-
vore defuncti talis sit, cujus voluntas eo magis pro-
movetur, quo arctius quis sub privatione omnis lucri
ex legatis hauriendi ad conditionem, imprimis pote-
stativam, (qualem hic præsupponimus) implendam
adstringitur, *conf. Sim. de Prat. de Interpr. ult. vol. lib. 4.*
int. I. dub. 10. n. 103. seqq.

MEMBRUM V.

De

UNO PRO OMNIBUS,

INTUITU

DELICTORUM.

§. I. De-

§. I.

Unus P. O. potest delinquere.

Delicta dum scimus alia publica, alia esse privata, & eadem ex parterimari nunc animus est. Primum se meritò quæstio offert illa: an *Unus P. O.* delinquere possit? Nobis hanc affirmativè decidere non displicet in casu, ubi à pluribus in necem alicujus facta conspiratio. Licet enim is ab uno tantum ex iis occidatur, nec autor mortis ignoretur, omnibus tamen poena capitis erit subeunda per *l. 15. ff. ad L. Corn. de Sicar. Const. Crim. art. 148. in pr. ibique Clasen. Zieritz. Stephan. & plur. Dd.* Ab homicidii enim reatu immunis non est, qui occisori opem præstare ausus fuit, & mortem ipse intulisset, nisi ab eo fuisset præventus, *c. 6. v. illi etiam X. de Homicid.* Idem in rapinâ & raptu obtinebit, ac delinquentem cæterorum auxilio audaciorem, vim patientem timidiorum fuisse redditum, in tantâ sceleris gravitate ad paritatem supplicii sufficiet, *l. un. C. de rapt. virgin. conf. Gail. lib. 2. obs. 109. n. 12. p. m. 508.* Si verò, ortâ ex improvviso rixâ, *unus* è pluribus quem occidat, dum animus interficiendi demonstrari nequit, omnes extraordinariam luere obligati erunt poenâ ob *l. 5. ff. de Pœn. Petr. Theodorico Judic. Crim. Pract. c. 7. apb. 6. n. 49. seqq.* In casu quoq; ubi quis personas plurium repræsentat, *Unus P. O.* delinquere potest. Delictum enim, quod à pluribus, vel ab universitate etiam, fuit mandatum, si mandatarius exequatur, non ipse saltem sed omnes, qui mandaverant, aut etiam rati habuerant, pro effectu, quem fortitum fuerit scelus puniuntur *Magnif. Dn. Herold. Tr. de Ratificat. p. 325. n. 8. seqq. Theodoric. c. 10. apb. 3. n. 12. seqq. conf. l. 1. §. 17. ff. de Vi & Vi arm.* Obiter, ratione poenæ homicidii causâ sustinendæ, addimus, eam non

evitari, licet percussus per aliquot dies vivus superfit; si modò ex illo vulnere, eum demum obiisse appareat. In Vet. Testamento autem servum à domino vulneratum *Unum* diem P. O. supervivère satis erat, ex causâ, quod dominus, parte fortunarum morte illius spoliatus, se jam punitum sentiebat, *Exod. 21. v. 20.* quo ex loco excusationem legis Polonorum famosæ, pœnam homicidii pecuniâ redimere permittentis, petit *Magnif. Dn. Becman. Polit. parall. c. 15. tb. 6. & Polit. bibl. c. 16. tit. 2.* Sed si plura in unâ personâ concurrant delicta, æqualem promerentia pœnam corporalem, Unumne P. O. *Delictum, Unum P. O.* puniendum sit, qv? Resp. Aff. Licet enim tot pœnis, *punitur.* quot delictis se conspurcavit, reus sit dignus, nec unam per alteram consumi dicatur, *l. 1. §. 22. & l. 2. §. 1. ff. de tut. & rat. distr. l. 60. ff. de O. & A.* valet tamen hoc in pœnis compatilibus tantum, quales hodiè non creduntur esse corporis afflictivæ, ne corpus rei multiplici modo laceretur, excepto casu, ubi propter perjurium fustigationi abscissio digitorum additur, aut, ob crimen enorme, prehensio per forcipes, vel amputatio manus, præmittitur, *Carpz. Pr. Crimin. P. 3. qv. 13. 2. n. 62. seqq. B. Brunem. de Tr. Conc. cum. & transm. act. Sect. 1. c. 4. §. 22. p. 74.* De prohibitâ accusatione ex pluribus legibus, *vid. l. 14. ff. de Accusat. & Matthæ ad lib. 48. tit. 13. c. 3. n. 4.*

§. II. Multum quamvis aliàs circa infligendam pœnam interfit, inchoatumne, an ad exitum, deductum fuerit crimen, non tamen ignotum, in atrocissimis conatum quoque ipsi effectui æquiparari, *l. 5. C. ad L. Jul. Majest. l. 1. 7. 14. ff. ad L. Corn. de Sicar. l. 7. C. eod. l. un. pr. vers. & meritò. C. de Rapt. virg. l. 7. & f. C. de Calumn. l. 1. inf. ad L. Pompej. de Parr. c. 1. de homicid. in 6to, Dev-*

Nummus *ter. 13. v. 5. § 19. v. 16.* Si ergo quaestio exoriatur: an is,
Unum P. O. qui jura majestatica 2. *F. 56. l. 1. 2. C. de Fals. Mon.* involan-
do nummos cudere constituerit, in facto deprehensus,
& de *uno* jam dum formato convictus, P. O. quos
formare constituerat, esse, & poenam consuetam sibi
attrahere possit? Resp. Aff. per *art. iii. Const. Crim. ibi.*
welche falsche Münze machen; ubi, cum non respiciatur
ad lucrum, quod delinquens jam sensit, sed gravitas
tantum sceleris, quo non tantum superioris jura, sed
etiam subditorum felicitas multum violatur, *vid.*
Carpz. P. 1. qu. 42. n. 5. omninò interpretatio univerfo-
rum commodum perverso singulorum lucro antepo-
nit, *l. 8. C. ad L. Corn. de Fals.* Neque dici potest, delin-
quentem hîc in conatu substituisse, hunc autem genera-
li consuetudine poenâ ordinariâ apud nos non puniri.
Effectus enim hic reverà fuit secutus, *Carpz. P. 2. qu. 71.*
n. 48. nec consuetudinem hanc ad atrocissima cri-
mina extendendam esse putamus cum *Matth. de*
Crim. ad lib. 48. tit. 6. c. 1. n. 7. § tit. 18. c. 4. n. 13. p. 796. Dis-
sentit equidem *Theodor. Judic. Crim. pract. c. 8. aph. 6. n. 16.*
Sed, dum paulo ante *aphor. 3. in fin.* poena falsi illum te-
neri statuit, qui falsos produxit testes, licet nec ipsi pro-
fuerint, nec adversario nocuerint, quomodò nostro
in casu jure dissentire queat, non video. Confer tamen
Eundem c. 8. aph. 2. n. 33. p. 1105.

§. III. Violata adulterio conjugalia jura maritis
olim & hodiè ultore ferro vindicare, non penitus fuis-
se inhibutum, ex *l. 24. ff. § l. 4. C. ad L. Jul. de adult.* ac præ-
judicio Lipsiensi, relato à *Theodor. Jud. Crim. c. 6. aph. 3.*
n. 99. patet. Ne verò, solam ob suspicionem inconsulto
calore abrepti, tristes ejus exitus sentiant, coarctare
eos-

eosdem Sacratiss. Imper. nostro placuit per *Nov. 117. c. Monitum*
15. Aut. Si quis ei. C. ad L. Jul. de Adult. ac, non, nisi tribus *Unum P. O.*
 præcedentibus monitis, s. denunciationibus marita-
 libus, de vitandâ conversatione uxoris juris hujus ex-
 ercitiū indulgere voluit. Incidit hinc qv. an non
Unum tale monitum (cujus delineationem ex *Nevizan. Sylv. Nupt. lib. 2. n. 102. referunt. Theodor. d. l. n. 102. & Job. Zeitboph. Tr. de Jur. occid. prebens. in adult. §. 88. p. 85.*) P. O.
 interposuisse sufficiat? Resp. Non dubitamus, hoc eo
 in casu affirmandum esse, ubi mariti suspicio non nudâ
 conversatione innititur, sed etiam actibus aliis, qui i-
 psū adulterium proximè præcedere solent, fulcitur.
 Quia enim tunc, ne corrumpatur uxor, periculum est
 in morâ, sufficiet uno instrumento rivali zelum mari-
 ti innotuisse; modò illi insertum sit: daß Er ihn durch
 diese Schrift einmahl vor allemahl von aller Conversation
 abzustehen, wolle erinnert haben. Ratione pœnæ, ob
 commissum adulterii crimen irrogandæ, in casu, ubi
 uxor pluribus se prostituit, non leve occurrit dubium:
 an scilicet omnes, qui cum eâ rem habuerunt, an verò
 Unus P. O. tanquam adulter sit plectendus? Nos affir-
 manus posterius, suffragantibus usu judiciorum & *l. adulter pu-*
nitur.
22. C. ad L. Jul. de adult. Cum enim primus tantum uxo-
 rem corruerit, soli quoque illi hæc sustinenda erit
 pœna. Nam, quamvis (quod in contrarium urgetur à
Matthæo ad lib. 48. tit. 3. c. 1. n. 6.) meretrix dici nequeat,
 quæ cum uno rem habuit, secundum *l. 41. §. 2. ff. de Rit.*
nupt. adultera tamen erit, à quâ, postquam semel con-
 jugii vinculum ruptum, & conjugii substantialia eversa,
 ipso jure omnino solutus est maritus, adeoque thorus
 ipsius amplius violari nequit, & sententia judicis, quâ
 hic

hîc, ne temerariè dissolvantur matrimonia, opus, tantum est declaratoria, divortiumque ad tempus adulterii retrahitur, *Nov. 117. c. 8. c. 4. X. de Divort. c. 12. X. de Presumpt. Brunnem. de Proc. Inquis. c. 9. n. 38. p. 206. Theodor. Jud. Crim. Pract. c. 6. aph. 2. n. 11.*

§. IV. Stuprum passam communiter meretricem vocamus, jure ne, an injuriâ, mirè invicem digladiantur Dd. quorum alii, ut *Glossatores ad c. vidua. 16. dist. 34. ad verb. multorum.* illam demum hoc nomine dignâ judicant, quæ ultra 23000. hominum in amplexus admiserit, alii numerum multum diminuunt, & tribus se commiscuisse satis putant, alii duobus, alii rem totam arbitrio judicis committunt, aut ex numero horarum, quibus aliquâ in lupanari morata est, rem determinant, *vid. Theodor. Indic. Crim. c. 6. aph. 4. n. 12. Nicol. de Tudesch. Abbas Panorm. in c. 12. X. de Vit. & hon. cler. & in c. 20. X. de Sponsal. Menoch. Arbitr. jud. qv. lib. 2. cas. 328. Salicet. ad l. 29. C. ad L. Iul. de Adult.* Nobis, dum resolvendum incumbit: an *Unus* illegitimus concubitus P. O. à Dd. ut dictum, requiri solitis, sufficiat? Distingvendum videtur inter meretricem publicam & clandestinam: *illius* nomen non meretur, nisi ea, quæ palam & pluribus se prostituit, *l. 43. pr. §. 1. 2. 3. ff. de Rit. nupt. hujus* personam, illa quoque, quæ pudorem suum semel venalem habuit, induit. Probat hanc distinctionē ipsa Praxis, dum palam se prostituentes perpetuâ redemptione, clam questui hunc studentes carcere punit, *vid. Struv. Jurispr. Rom. Germ. For. lib. 3. tit. 28, §. 14.* Mercenarium quoque concubitum *Vnum* P. O. exhæredatione dignum putamus. Non potest enim non dici luxuriosam elegisse vitam, quæ irreparabile damnum pretio

Concubitus
Unus P. O.
an faciat
meretricē?

tio aestimare non erubuit, Nov. 115. c. 3. §. II, quamvis aliud, ansæ ulterius delinquendi præscindendæ causa, Jur. Saxon. obtineat, Land-R. lib. 1. art. 5. *ibi.* Ein Weib mag mit Unkeuschheit ihres Leibes ihre weibliche Ehre fräncken / ihr Recht aber verliethret sie damit nicht / noch ihr Erbe. *Schneidvv. ad Instit. tit. de Success. subl. quæ sub. Ec. §. Erat. n. 6. Carpz. P. 2. qu. 69. n. 71.* Si honestis fœminis quibusdam stuprum intulerit, nec ullam earum dotare possit, quoniam omnes ducere non est permis- sum, res ad arbitrium judicis redit, l. 1. §. 2. ff. de Jur. de- lib. qui, consideratis omnibus circumstantiis, pro ratio- ne illarum, non ex arbitrio delinquentis unam illi ma- trimonio jungere non cessabit, salvâ nihilominus ani- madversione, propter stupra cœteris illata, in eum exercendâ, *Berlich. P. 5. concl. 38. num. 100.* Sed si honesta fœmina corpus suum plurib9 comüne fecerit, *Unus ne* P. O. ex illis, ad eam vel ducendam, vel dotandam, te- nebitur? Resp. Ita placet *Berlichio P. 5. concl. 38. n. 40.* qui primo concumbenti hoc incumbere vult. Verum ex c. *1. & 2. X. de Adult.* hoc deduci vix poterit; deceptis enim, non decipientibus jura succurrunt: neque eum, quem ad defloratam ab ipso, quæ meretrix nō est, ducendam adigunt, corruptæ ab alio mancipasse credenda sunt, adeoque, ut incontinentiæ luat pœnam, justissimum est, *Theodor. Jud. Crim. c. 6. aph. 4. n. 31. Carpz. Pr. Crim. P. 2. qu. 68. n. 87. seqq.* Si autem aliquis confiteatur stuprum, sed excipiendo, cum pluribus eam concubuisse, alle- get, probet necesse est: interea verò temporis is *Unus unus* P. O. P. O. ad alimenta infanti præstanda obligatur, *Auth. Licet. præstat ali- C. de nat. lib. l. 10. ff. de his qui sui vel all. jur. sunt. Palæott. Tr. menta. de Spur. c. 48. Schilt. ad Jus Canon. tit. de Concub. §. 6. Struv.*

*E pluribus
stupratori-
bus, an unus
P. O. ad do-
tem vel ma-
trimonium
obligetur?*

Jurispr. Forens. L. 1. t. 15. §. 8. Carpzov. Jurispr. Consist. l. 2. tit. 14. def. 232. §. 1. 3. t. 6. d. 81. Brunnem. ad l. 5. ff. de. agn. §. al. lib. n. 20. p. m. 122.

Furtum II.
P. O.

§. V. Minimâ in re, & unâ, furtum posse committi, res ex §. 16. *Inst. de Rer. div. pr. Inst. de Vibon. rapt. l. 2. §. 24. ff. eod. Nov. 63. c. 1. Const. Crim. art. 167.* liquida est. Si verò plures res ablatae, an plura quoque furta commissa, quæ singula actione pulsari queant, vel, uno in judicium deducto, P. O. deductum haberi debeat, quæ R. Aff. posterius. Non enim ex numero rerum ablatarum, sed ex diversitate temporis iteratio sceleris æstimatur, per l. 14. §. 7. ff. de Furt. sicut nec injuriarum actio pluries institui potest, si pluribus quis convitiis fuerit oneratus, l. 7. §. 8. ff. de Injur. institutaque, opposita exceptione: injuriæ unâ factæ, evanescit, l. 32. §. 2. ff. ad L. Aquil. Mathæus de Crimin. ad lib. ff. 47. tit. 1. c. 3. n. 11. §. tit. 3. c. 3. n. 9. Hippolyt. de Marsil. in sing. 378. incip. geminatio est actus. Injurias Uni P. O. seu per cognatum, totum inferri posse cognationi, communis ferè Dd. ad §. 2. *Inst. de Injur.* est opinio, cui & nobis ad stipulandum videtur: quia, licet non potestati, affectui tamen ejus est subjectus, l. 1. §. 3. in f. ff. de Injur. & injuria, quam ipse patitur, ad illius dolorem porrigitur, per l. 1. §. f. l. 3. §. 1. §. 2. ff. de Liber. Caus. Dissentire equidem placet Matthæo de Crimin. tit. 4. c. 1. n. 11. ob verba: quos in potestate habet. §. 3. *Inst. h. t.* Verum, exclusiva ea esse, non autumamus, nec affectum angustis adeo limitibus includere decet: cum, licet nurus in foci potestatem non transeat, ejus tamen causâ injuriarum illi patere actionem, ex d. §. manifestum est, & hæredibus etiam quibuscunque, ob illatam defuncto injuriam, competere, l. 1. §. 4. §. 1.

§ l. 27. ff. h. t. l. 1. ff. de His, quæ ut indigni. l. 8. ff. de Rel. § sumpt. fun. doceant. Intuitu retorsionis, quæ legiti- *Retorsio ul-*
 mum tollendarum injuriarum remedium est, si rectè *nus P. O.*
 adhibeatur, *Theodor. Jud. Crim. c. 2. aph. 21. n. 24. Carpz. P. 2. qu. 97. n. 26. 42. § P. 4. Const. 46. def. 11. Finckelthaus. obs. Pr. 37. p. 419. seqq.* (quicquid in contrarium velit *Gerh. Pfannkuch / Tr. de prohibit. Verb. Injur. Retors.*)
 qu. si quis pluribus convitiis laceffit ad *Unum*, & ulti-
 mum quidem, retorqueat, an P. O. retorsio valeat? R.
 Distingvendum putamus inter dictionem absolutam
 & restrictam. Si enim dixerit: *das magstu wohl selber*
seyh / omnia dicta repetiisse & sic simul retorsisse cre-
dendus; aliud si sermonem ad ultimum convicium re-
strinxerit, tum ratione reliquorum salva ipsi manet in-
juriarum actio. Ex L. Aquilâ ut quis teneatur, da- *Dammum*
 num Uni P. O. intulisse sufficit, si v. gr. equorum, co- *injuria Un-*
 mœdorum, symphoniacorum, quorum unus interfe- *P. O. infer-*
 ctus, talis sit conditio, ut reliqui nullius amplius sint u- *tur.*
fus, vid. §. 10. Inst. de L. Aquil. l. 22. §. 1. ff. eod. add. l. 10. §. f.
ff. Quib. mod. ususfr. amitt. Delictum *Unius P. O.* descen-
 dentibus feudi operari privationem, *vid. ap. Ill. Dn.*

Stryk. Ex. Jur. Feud. c. 23. qu. 46. seqq. § Carpz.

P. 3. Const. 27. def. 6. 8.

SECTIO II.

JUDICIALIA

EXHIBENS.

MEM-

De
UNO PRO OMNIBUS,
INTUITU
ACTIONUM.

§. I.

Us suum persequi cupientes ordine ferè inverso de remediis prius, quam de ipso medente, seu iudice, decet esse sollicitos: iis autem abundantibus, nescii, secundum monitum Justiniani in §. 5. *Inst. Quod cum eo, qui in al. pot. eligere, quod ipsis maximè expediat, & timidi simul, ne unum eligendo omnium patiantur jacturam, inveniuntur. Negotii itaque & actionis cujusque competentis sollicitè scrutari naturam expediet, antequam ejus fiat electio, l. 43. ff. Locat. l. 53. ff. de O. & A. l. 9. §. 1. ff. de Trib. act. l. 43. §. 1. ff. de R. J. ne vulneratâ causâ frustra quærat remediū, l. f. C. in quib. caus. in integr. Rest. non est nec. vid. Bruennem. in Tr. de Conc. Cumul. & Transmiss. Action. Sect. 1. & imprimis Illustr. Dn. Stryk. Tr. ex parte jam edito: de Actionibus forensibus investigandis & cautè instituendis. Nobis, dum hîc actiones *Uni P. O.* & in *Unum P. O.* competentes scrutari animus est, concessisse nos superius *Sect. 1. m. 2. §. 5.* tutorum *Uni P. O.* administrationem, monemus, quæ, dum non tantum in extrajudicialibus subsistit, sed, morosos ob debitores, aliasve ex causas, ad judicialia quoque se extendit, l. 1. §. f. l. 22. ff. de Adm. tut. l. 56. §. 4. ff. de Furt. investigandum jam sese offert: an *Unus* tutorum *P. O.* actionem intentare valeat?*

Remedium
Juris U. P.
O. eligendū.

at? Ad. quod Resp. Aff. Tutor enim unus facilius actiones exercet, *l. 3. §. 6. l. 24. §. 1. ff. de Adm. tut. l. 1. C. Si un. ex plur. tut.* Sed, quoniam magnum reliquorum hinc ver-
 fatur præjudiciū, textus allegg. sub limitatione: modò
 sine dissensu cœterorum id fiat, intelligo, per *l. 3. §. 8. ff. de Adm. tut.* dissentientibus verò iis absque sufficiente cau-
 sâ, officio judicis *Unum P. O.* ad agendum eligere, ne u-
 tilitates impuberis impediantur, maxime convenire
 autumo. Idemque fieri necesse erit, si uni extraneo
 negotium demandare velint, & aliquis eorum actori-
 um sine causâ subscribere nolit; cum aliàs hoc mane-
 ret insufficiens, *Speculat. lib. 1. part. 3. Tit. de Tutor. §. 5. n. 18. Berl. P. 1. concl. 16. n. 24.* In Cam. Imp. Judiciis Saxoni-
 cis, & imprimis hujus loci per Seren. Elect. Brandenb.
Ord. Proc. Duc. Magdeb. de anno 1686. cap. II. §. 34. *Unus tu-*
torum P. O. absque mandato non admittitur, ne, tem-
 pore executionis faciendæ, ejus adversarius per exce-
 ptionem divisionis eludatur, *Carpz. Proc. Sax. tit. 5. art. 3. n. 81. seq. Martin. tit. 9. Proc. Sax. n. f.* ubi tamen pericu-
 lum ex cunctatione, quam forsan diuturna contuto-
 rum absentia posceret, imminet, aut arrestum est im-
 petrandum, iis quoque in locis admissio Unius P. O.
 impediri non poterit. Tali enim casu à regulis juris
 communis recedi, & dispositio juris prohibitiva remitti
 solet, *l. 5. §. 12. ff. de Nov. Oper. Nunciat. Gail. lib. 1. obs. 13. n. 4. obs. 16. n. 9. obs. 78. n. 7. Carpz. P. 1. Const. 29. def. 15. n. 5. Mev. P. 1. dec. 167. n. 6. p. 286. P. 4. Dec. 160. n. 5. p. 564.* In d. quo-
 que Ord. loco, casus hinc expresse exceptus, verb. Wenn
 die Sache keinen Verzug leidet / oder ein Vormund verreiset /
 einer vor alle unterdeß sub cautione rati wegen deß neben
 Vormundes zugelassen werde / *Martin. d. l. n. 7. 10. pag. 302.*

Unus tutorū seq. vid. Magnif. Dn. D. Schultz. disput. de Pluralitate tu-
P. O. conve- *tor, c. 2. §. 25. & c. 3. §. 8. 9. Sed Unus quoque P. O. tuto-*
niri potest. *rum conveniri poterit, per l. 36. §. fin. ff. de Adm tut. qui,*
Ab extra- *si respondere nolit, per judicem ad id adigi poterit. U-*
neo, *num enim patrimonium est pupilli, ratione cujus fortè*
contraxit; iniquum ergò esset, talem in plures distringi
adversarios, arg. l. 1. §. f. l. 2. ff. de Exerc. Act. Brunnem. ad
l. 1. C. Si ex plur. Tut. n. 2. Licet etiam inter tutores divisa
fit tutela, tamen divisio hæc respectu illorum, non ex-
tranei, operabitur. Æquitas quippe, quæ merum jus
compensationis inducit, propter officium & personam
agentis tutoris differri non debet, ut patet ex l. 47. §. f.
& l. 36. ff. de Adm. Tut. add. Carpzov. lib. 5. tit. 8. resp. 69.
n. 21. seqq. p. 1125. Eâ verò divisione à judice factâ, ne
quis tutorum à pupillo P. O. conveniri posset, omninò
efficit, l. 51. ff. de Adm. tut. l. 2. C. de Divid. Tut. Illo enim
casu non nudum ministerium, sed ipsa potestas & ex-
ercitium est divisum, Zanger. de Except. P. 3. c. 19. num. 18.
à pupillo, *ubi responsum Jctorum Witteberg. subjicit. Si pro-*
priâ autoritate tutelam inter se diviserint, siue unus, si-
ue nullus, siue omnes, administraverint, liberum per-
petuò manebit, pupillo Omnes vel Unum P. O. convenire,
l. 6. C. Arbitr. tut. Nec, prius faciendo, posteriori præju-
dicabit, l. 5. C. Arbitr. tut. l. 1. §. 10. ff. de Tut. & rat. distr. l.
1. C. de Transact. Nam non agendo, sed demum solu-
tionem acceptando, fit divisio, l. 18. C. de Pact. Protesta-
tionem tamen non actionis dividendæ, sed facilitanda-
rum rationum causâ, hæc esse facta, addere, tutius est,
Wesenbec. P. 3. consil. 120. qv. 1. res. rat. dub. n. 11. Uno P. O.
verò convento, si propter dolum, beneficium episto-
læ D. Hadriani ipsi non proderit. Proprii enim quoni-
am

am, delicti pœnam subit, indignus est, qui à cœteris do-
 li participibus quid consequatur, *l. 1. §. 14. ff. de Tut. &
 rat. distr.* Si ob culpam fuerit conventus, uti eo poterit,
Schroër Instit. tutor. P. 3. qu. 9. n. 15. seqq. & n. 19. ac sic, ex-
 ceptione divisionis oppositâ à solidi exsolutione se libe-
 rabit, *l. 39. §. 11. ff. de Adm. tut. l. fin. C. de Divid. tut. l. 6. C.
 Arbitr. Tut.* modò cœteri sint solvendo, *l. 1. §. 11. 12. ff. de
 Tut. & rat. distr. l. 1. C. de Divid. tut.* Vana enim alias e-
 rit exceptio, si, quam pro fundamento habet, inanis
 sit actio, *l. 38. pr. & §. 1. ff. de Adm. & peric. tutor.* Penes
 quem verò onus probandi erit, cœteros esse solvendo?
 Resp. Penes illum, qui convenitur, *l. 3. C. de Probat. l. 11. ff.
 eod.* In confesso quippe est, tutorem quemlibet regu-
 lariter teneri in solidum, *l. 6. C. Arbitr. tut.* alleganti ita-
 que divisionem, eam, omnibus cum requisitis probare,
 conveniet. Excipiendo enim factus est actor, *l. 19. ff. de
 Probat. l. 5. ff. eod. Wesenbec. d. cons. ref. rat. dub. qu. 2. n. 20.*
 Unus verò ex fidejussoribus tutoris unius conventus P.

O. tenetur; nec exceptione hâc divisionis sibi consulere
 poterit, *l. f. ff. Rem pup. salv. fore.* omnes tamen ex per-
 sonâ sui principalis eâ gaudent, *l. 6. 7. ff. de Fidejuss. & no-*
tenetur.
min. & ordinis beneficium ipsis est salvum, *Nov. 4. c. 1.
 cons. Tusch. Pract. concl. lit. I. concl. 437.*

§. II. Una, quoniam in effectu tantum in plures
 reos seu activa, seu passiva illa sit, cadit obligatio, *l. 3. §.
 1. ff. de Duob. res.* eam quoque ab Uno P. O. in jus deduci
 posse, satis manifestum est, *l. 2. ff. de Duob. reis. l. 31. §. 1. ff. l. 1. ff. de Novat. l. 11. §. 21. in f. ff. de Leg. 3.* & hâc ratione, si con-
 tra Unum è reis promittendi lis contestata, contra o-
 mnes interrupta est præscriptio, liteque contestatâ ab
 uno è reis stipulandi, omnibus præscriptionis inter-

*Unus fide-
 jussorum tu-
 toris P. O.
 tenetur.*

*Unus P. O.
 interruptit
 præscriptio-
 nem.*

Unus P. O.
actione ex
mutuo te-
netur.

ruptio proderit , *Mozz. de Contract. tit. qui poss. stipul. n. 20. 21.* in eo tamen adhuc agentis conditio melior, quod debitor jam non alii è correis, sed ipsi satisfacere possit. Litis contestatio enim tollit electionem, *l. 57. ff. de Solut. l. 16. ff. de Duob. reis. l. 9. ff. de V. O.* Hocque non tantum respectu debitoris, sed etiam creditoris, obtinet. Quamprimum enim hic è correis debendi unum convenit, reliqui liberantur, *l. 2. ff. de Duob. Reis.* Sed ultimum hoc mutatum per *l. f. C. de Fidejuss.* Ad evitandam tamen litis pendentis exceptionem, liberam variandi potestatem, daß creditori auch nach erhobener Gerichtlichen Klage / ohne einiges Hinderniß von einem zum andern ab oder zuzufallen / erlaubet sein solle / pacisci utile est, *Illustr. Dn. Stryk. Caut. contr. Sect. 2. c. 5. §. 16. pag. 260.* Exceptio verò divisionis, quæ creditoris morari solet intentionem, & correis hodiè tribuitur, *auth. Hoc ita C. de Duob. reis.* commodè per renunciationem interimittur, *Mantica de Tac. & amb. Conv. lib. 15. tit. 5. n. f.* Conditio certi ex mutuo in *U. P. O.* competit, si v. gr. è tribus mutuum rogantibus duo filii familias, tertius, ad contractum hunc ineundum, habilis sit, & omnes ejusdem debiti debitores esse cupiant; si creditor quoq; omnis expers doli illis pecuniam numeret, tempore, quo illam repetet, non nisi tertium, cum reliquos tutos reddat inhabilitas, *l. 3. §. 4. ff. ad SCt. Macedon.* valide convenire poterit, *l. 17. ff. de Stipul. servor. l. 128. ff. de V. O. l. 48. ff. de Fidejuss.* Commodati actione directâ si plures commodatarii conveniantur, & ad restitutionem agatur, quilibet pro parte tenetur; cum usu rei non gavissus fuerit in solidum, modò res divisionem recipiat, nec ab uno possideatur, *l. 3. §. 3. ff. Com.*

ff. Commod. Mantica de Tac. Convent. lib. 4. tit. 37. n. 32. Commodatè
 fin ob dolum culpamque, contra *Unum P.O* locum inve- *actio datur*
 nit. *Unus* enim pro parte delinquere valet, quia delin- *contra Un-*
 quentes duo quodammodo rei habentur, *l. 5. §. f. ff. num P. O.*
Commod. Jure tamen novo divisionis ipsis tributum est
 beneficium, *Nov. 99. Oldendorp. Progymn. Action. cl. 4. art.*
15. arg. n. 4. quod, si modò ante condemnationem legi-
 timè allegatum fuerit, ipsi proderit; aliàs actionem
 non minuit, *l. 26. l. 41. ff. de Fidejuss. l. 10. §. 1. C. eod. Zanger.*
de Except. P. 3. cap. 19. n. 5. Imò protestatio de se non im-
 mittendo liti, nisi quoad ratam suam, idem operabi-
 tur: quo cum concordat *Bresl. Gerichts-Ordn. und*
Proceß/ tit. 32. ibi: oder aber mit gebührlicher protestation
sich nicht verwahret/ muß Er alleine haften. Cæteris ve-
 rò solvendo non existentibus, aut enervato per renun-
 ciationem beneficio, *Unus* ille *P. O.* tenebitur, *vid. præ-*
judicium ap. Carpz. P. 2. Const. 26. def. 14. Depositi actio- *Unus P. O.*
 nem *Unus P. O.* è deponentibus instituere potest, si res *actione de-*
 sit individua, sed idoneā offerat cautionem, de re com- *positi uti-*
 municandâ cum reliquis pro ratâ, necesse est, *l. 1. §. 36.*
ff. depos. si illam præstare nolit, nec restituere illi, nec re-
 tinere rem, obligatur depositarius, sed solenni deposi-
 tione omnem curam à se abdicare potest, *l. 1. §. 36. ff.*
b. t. l. 9. C. de Solut. l. 19. C. de Usur. l. 5. §. 2. ff. Depos. add.
l. 14. ff. eod. Mantica de Tac. Convent. lib. 10. tit. 7. n. 2. A-
 ctione verò hac contra *Vnum P. O.* institutâ, reliqui liberi *Contra Un-*
 non existunt. Nam solutione demum, non electione, *num P. O.*
 contingit liberatio, *l. 1. §. 43. ff. Depos.* attamen, si dolum
 omnes admiserint & *Unus P. O.* conveniatur, si modò
 satisfacere possit, ad alium non solet fieri transitus, *d. l.*
Lauterb. Comp. Jur. tit. Depos. p. 280. Sed si è pluribus

*Unus P. O.
ex delicto
alterius &
culpa pro-
pria obliga-
tur.*

depositariis aliquis rem depositam vendat, postea redimat, demum illa sine dolo ipsorum pereat, qv. an quilibet eorum P. O. à deponente actione pulsari queat?

Resp. Aff. Quamvis enim dolum tantum unus commiserit, culpæ tamen latæ cœteri rei sunt, & si illum, qui dolum commisit, tantum in solidum convenire posset, reliqui (quoniam ex delicto illi in hos non debet nasci actio) pœnam culpæ suæ non sentirent, sine quâ tamen dolum ipsius impedire potuissent ac debuissent, quod iniquum; sed potius, quoniam bis, non attendendo scilicet ad venditionem, & interitum, latam commisere culpam, jure meritoque quilibet eorum P. O. tenebitur, *vid. l. 1. §. 25. ff. Deposit. Mozz. de Contract. tit. de Natur.*

*II. P. O. sol-
vit pignus.*

depos. n. 12. p. 297. Soluta debito solvitur pignus, quod seu creditor sponte restituere nolit, actione pignoratia ad id adigitur, *Vni* tamen P. O. hæc etiam competit. Nam quoniam pignoris causa est individua, *l. 6. C. de Distract. pign. l. 85. §. 6. ff. de V. O. l. 19. ff. de Pignor.* si cœteri, quibus cum repetenti pignus erat commune, tantum summam, pro quâ tenebatur pignus, coacervare nequeant, si is, quod deficit cœteris, refarciat, cautione tamen, si quod periculū indigentibus immierent, quo, quoniam in pignore semper plus esse solet, quam in debito, iis prospici, ac sic honestum solventis desiderium remorari nemo poterit, *l. 9. §. 3. ff. de Pignor. Act.* Imò locum quoque inveniret hæc actio durante pignoris causâ, si creditor res oppignoratas malè tractare audeat, *Mozz. de Contr. tit. qu. act. det. de pign. n. 11. p. 302.*

Unus P. O.

ribus existentibus venditoribus, ab *Vno* P. O. hoc jus exer-

exerceri, & ad retrovendendum agi queat? Non una Dd. *ad retro-*
 reperitur opinio, nobis affirmativa placet; sed sub *vendendum*
 distinctione. Aut enim consentiunt reliqui vendito- *agere potest.*
 res in hanc retrovenditionem, aut dissentiunt. Illo
 casu procul dubio emptor primus restitutionem evita-
 re non poterit, modò integrum ipsi offeratur pretium,
l. 78. §. 2. ff. de C. E. V. Hoc videndum, an emptori primo
 retrovendere placeat, ubi dissensus venditorum nihil
 operabitur, modò secundus emptor de damno cœte-
 ris venditoribus primis caveat, ad eum effectum, ut in-
 tra tempus, quod pacto de retrovendendo erat com-
 prehensum, sine consensu ipsorum rem emptam alie-
 nare nō possit, *arg. l. 1. §. 36. ff. de pos.* An displiceat. Retro-
 venditionem tū non admittendam censeo: cum ipse,
 qui jam pacto uti vult, imputandum sibi habeat, quod
 illud in initio non dixerit apertius, *vid. Costa, de Quot. &*
Rat. qu. 135. Nec minus hoc pactum contra hæredes
 unius emptoris locum habere puto, ita, ut eorum Unus
 P. O. conveniri, & ad retrovendendū adigi possit, mo-
 dò res communiter ab illis possideatur. Traditio e-
 nim factum involvit, facti autem obligatio, quoniam est
 individua, ad singulos hæredes in solidum transit, *l. 72. ff. de V. O. add. l. 2. C. de Pact. int. empt. vend. Socinus sen.*
conf. 253. n. 9. Mantica, de Tac. & amb. conv. lib. 4. tit. 32. n. 5. seqq. Carpz. P. 2. Const. 1. def. 11. Res verò retractui obno-
 xia si *Uni* è proximioribus vendatur, ac si omnibus ef-
 fet vendita, à reliquis jus illud exerceri non poterit, *Gail.*
lib. 2. obs. 19. Struv. Jurispr. For lib. 3. tit. 11. §. 33. Actiones ex
 contractu societatis, quatenus Uni & in Unum P. O.
 competant, imprimis ex instrumento de super confecto
 dijudicandum est. Cum enim, licet societas omnium
 bo-

*Et contr. ll.
 P. O. potest
 agi.*

*llui P. O. res
 vendi
 potest.*

*Unus P. O.
sociorum ex
contractu
convenire
extraneum
potest.*

bonorum fuerit inita, res tantum acquisitæ, non obligationes, communicentur, *l. 3. §. 1. l. 74. ff. pro Soc.* Hinc si in eo actiones, etiam futuras, invicem cesserint, *Unus P. O.* uti illis poterit, *Ill. Dn. Stryck. Caut. contr. Sect. 2. c. 10. p. 420*, quamvis contrahendo socius mentionem societatis non fecisset; quoniam, vi contractus, lucrum sibi soli quærere prohibebatur: alteri verò parti actio in socium non dabitur, nisi societatem tempore contractus se respexisse probare possit, *l. 15. C. Si cert. pet. Tessaur. dec. 136. n. 2.* Bonorum simpliciter, aut certæ negotiationis, si inter eos sit inita societas, tum, concurrente interesse publico, ut in vectigalium societate, ex iis *Unus P. O.* agere & conveniri potest, *arg. l. 27. pr. ff. de Pact. l. 25. pr. eod. l. 34. pr. ff. de Arbitr. Michaelor. Tr. Fratr. lib. 2. c. 48. n. 23.* Imò, contra venaliciarios socios si actio ædilitia competat, contra *Unum P. O.* qui partem majorem habet, eadem experiri quis poterit, *l. 44. ff. de Ædit. Edict.* Cæterum aliis in negotiationibus multum interest, omnes, an unus, contrahant socii. Illo enim casu singuli pro ratâ suâ agere & conveniri possunt, *arg. l. 11. §. 1. ff. de Duob. reis. l. 9. C. Si cert. pet. Felic. de Societ. c. 30. n. 53. & 34. l. 4. pr. ff. de Exerc. act.* Hoc verò, si libera ei contrahendi facultas concessa, eaque is nomine societatis & ad præscriptum fuerit usus, singuli in solidum obligantur, ipse autem nomine omnium actiones contra contrahentem exercet, *l. 1. §. 18. ff. de Exerc. act. l. 1. ff. de Instit. act.* Si plures unius negotiationis socii in diversis locis negotientur, invicem præpositi intelliguntur, & quilibet ex contractu mihi in solidum obligatur, *l. 5. C. de Fabricens. Mantica de Convent. lib. 6. tit. 22. n. f.* Idem erit, si per institores, magistros, aut facto-

*& ab eo
conveniri.*

ctores negotientur, *l. 1. §. f. l. 2. ff. de Exerc. act. l. 13. ff. de Instit. act.* sin per se ipsos omnes, nisi præcedat mandatum, *Mozz Tr. de Societ. tit. de Nat. soc. n. 19. p. 621.* uti dictum, qualibet pro suâ portione, *Conf. Costa, de Quot. & rat. qu. 99. p. 191.* Casibus autem illis, quibus *Unus* sociorum P. O. tenetur, si solverit aut satisfecerit adversario, dubium non est, quin à cœteris in eo, quod ultra quotam suam præstitit, prorata cujusvis indemnitis servandus sit, *l. 3. ff. de Exerc. act. l. 44. §. 1. ff. de Ædilit. ed.* Sed qu. si reliqui indemnem eum servare nequeant, an nihilominus P. O. satisfacere teneatur? Resp. Aff. Ratio enim Juris, ne distringatur in plures adversarios, est generalis, nec casus paupertatis reliquorum ullibi excipitur, sed potius maximè comprehensus videtur: cum præsumendum sit, Imperatorem, eum, quem noluit incommodum pati, multo magis à damno liberum esse voluisse; & sanè exiguum aliàs creditori tributum esset beneficium, si illi tantum, dum socii omnes essent locupletes, Unum P. O. convenire esset permisum, postmodum verò, ubi pauperes redditi, & partem debiti amittere, & in tot distringi, deberet adversarios. Sententiam contrariam defendit *Lauterb. Disp. de Soc. obl. quæ or. ex convent. cum extr. c. 3. th. 27. n. 10. seqq.* autoritate *l. 14. ff. de Instit. act.* verum, quod ibi dicitur: *certè ubicunque actio societatis, vel communi dividundo, cessat, quemque pro parte suâ condemnari oportere, constat:* non dicitur de actionibus quâ talibus (quomodo enim ex iis obligatio in solidum oriri posset?) sed quâ societatem, & pro naturâ casus ibi expressi, obligationem in solidum præsupponunt, hacque stante, nec actionem ob inopiam sociorum dividere oportebit, *L. 27. §.*

f. 28. ff. de Pecul. Ratione peculii quidem, quod apud alterum dominum est, alterum in solidum teneri volunt; sed, quod nobis adverfetur, nihil probant. Neque video, cur, *ut Fabro in Ration. ad l. 3. ff. de exercit. act.* placeat, æquius sit, damnum pati eum, qui cum magistro navis contraxit, quam ut ultra ratam suam oneretur, is, qui, quod supra partem suam solviffet, repetere à nullo potest. Sanè æquius & juri convenientius esse autumamus, contractus spectare initium; quo singuli procul dubio erant obligati in solidum, nec alia erat voluntas contrahentis creditoris, quam tali modo obligatos habere, cur ergò sine culpâ suâ damnum incidere deberet? Mandatum si plures suscipiant, unus is, qui gessit, P. O. tenetur; si tamen ab eo satisfieri nequeat, in subsidium reliqui erunt obligati, *vid. l. 59. §. 3. ff. Mand. l. 60. §. 2. ff. eod. l. 2. §. 2. f. 1. 3. ff. de Curat. bon. Struv. Jurispr. For. lib. 3. tit. 15. §. 9.* Ratione evictionis, quæ in contractibus rara non est, adhuc qu. an unus P. O. denunciante in judicio defendere possit? Resp. Aff. per *l. 62. §. 1. ff. de Evict.* Omnibus enim si denunciatum sit, & illi de industriâ in judicium non venerint, *unq.* qui se stitit, *pro omnibus* vincit & vincitur. Nemini enim pro parte virili hîc conceditur defensio, *l. 85. §. p. l. 139. ff. de V. O. Rosbach. Proc. Civ. tit. 47. n. 21. p. 283. Brunneman. Proc. Civ. c. 11. n. f. Martini ad Proc. Sax. tit. 14. n. 17. pag. 489. Gail. lib. 2. obs. 14.* Si autem res, à Titio Mevio, ab hoc Sempronio, & ab isto mihi vendita, demum evincatur, an ego Sempronio, is Mevio, hic verò Titio litem denunciabit, vel unus P. O. ad defendendum vocari poterit? Resp. Ordinariè prius fieri oportet: cum quibus enim contractum non iniî, cum illis nec agere pos-

possum, *Bonacin. de Contract. disp. 3. qu. 2. punct. ult. propos. 2. n. 7.* & denunciatio non per saltum, sed ordine, facienda, *Nicolai, Proc. Judic. c. 24. n. 5. p. 214.* Sed, si quis eorum statim initio contractus omnia sua jura ab eo, cum quo contrahit, sibi cedi curet, ultimus emptor primum venditorem, ac sic Unum P. O. convenire poterit, *Dn. Stryk. Caut. Contr. Sect. 2. c. 8. §. 49. pag. 384.* Rebus autem pluribus in solutum datis, si una evincatur, ac si omnes essent evictæ, in solidum reviviscet obligatio, *l. 46. ff. de Solut.* Ex contractu quoque feudali, vel emphyteutico, ad canonem aut servitia præstanda, contra Unum P. O. agi potest, *Ill. Dn. Stryk. Ex. Jure feud. c. 18. qu. 16.* ab *Vnoque* P. O. possunt præstari, *Struv. Jurispr. For. lib. 2. tit. 12. §. 15.* & ad evitandam privationem emphyteuseos totalem *Vnum* nummum P. O. aut ab *Vno* aliquid solutum fuisse sufficiet, quoniam dominus omissam recognitionem, malamque fidem emphytevtæ accusare non poterit, *Carpzov. P. 2. Const. 38. def. 4. 5.* De sumptibus, ad sustentationem Camerae Imper. necessariis ab *Vno* P. O. possessore scil. sedis principalis des *Stam. Hauses* exigendis, *Vid. Rec. nov. 1654. §. So dann 16.*

Unus P. O. ex contractu feudali tenetur.

Nummo II. P. O. emphyteuseos evitatuu privatio.

§. III. Hæredem, dum post aditionem repræsentare defunctum, & juris ejus universalis successorem agnoscimus, *l. 24. ff. de V. S. l. 62. ff. de R. J. l. 54. ff. de Acquir. hæred. l. 22. ff. de V. fucap.* non possumus non etiam contra ipsum perinde, ut contra defunctum, juris sui persecutionem unicuique concedere. Si tamen is non unus, sed plures eorum, fuerint, an *Vnus* P. O. actione pulsari possit, discutiendum venit? Nos dicimus, jus hæreditarium seu ex voluntate testatoris, seu au-

Hæredum II. P. O. potest conveniri.

Et oritate juris, hîc inter plures esse divisum, & sic
 eorum quemlibet secundum portionem, (quamvis si
 ultra eam aut integrum solverit, conditione indebiti
 non gaudeat, *l. 49. §. 1. ff. de Fidejuss. Mev. P. 2. dec. 113. p.
 m. 155.*) quam nactus est, regulariter esse obligatum, *l.
 9. §. 12. ff. de Her. instit. l. 14. C. de Rei Vind. l. 6. C. Fam.
 herisc. & alios obligatos habere; quodque uni ac-
 quiritur, omnibus acquiri, l. 137. §. f. ff. de V. O. Si-
 cut tamen Vnus hæredum P. O. nonnunquam agere
 potest, quoties vel maximum ipsius versatur præjudi-
 cium, aut natura rei, vel æquitas illud poscit, *l. 18. §. 6. ff.
 Fam. herisc. l. 14. ff. Depos. Job. Bapt. Costa, de Quot. & rat.
 qu. 23. n. 9.* Sic in obligatione individui passiva Vnus P.
 O. tenetur. Namque eo in casu distributive, non col-
 lective in hæredibus defuncti repræsentatur persona,
 adeoque inæqualitas obligationis in singulis non valet
 impedire multiplicationem, *Dauth. de Testam. tit. de mat.
 test. circ. quam. n. 51. p. 51.* Et hoc etiam procedit, si in te-
 stamento suo quis hæredes correos debendi faciat, si-
 cut id potest, per *l. 9. ff. de Duob. reis. & fit, si alternative
 à testatoreolvere legatum jubeantur, l. 8. §. 1. ff. de
 Leg. 1. l. 25. ff. de Leg. 3. l. 16. ff. de Leg. 2. Fr. de Barry lib. 9.
 tit. 17. n. 3. p. 403. Moller. lib. 5. semestr. diff. 50. p. 619.* Nec
 obstat *l. p. C. de V. S.* Alternativa enim, inter personas
 honoratas posita, resolvitur in copulativam; si autem
 gravatis sit addita, retinet naturam suam, *Brunnem. in
 C. ad. d. l. Possessio quoque Vnum P. O. facit teneri, l.
 2. C. de Hered. act. l. 2. C. Si un. ex plur. Hered. Mev. P. 4. dec.
 190. n. 4. p. m. 304. seq.* Et generaliter notant *DD. ad l. 3.
 §. 3. ff. Commod.* etiam actionibus personalibus contra
 Vnum hæredem P. O. agi, si rei sit possessor, *Brunne-
 mann. ad. d. l. 3. num. 5. pag. 608.* Idem operatur
 factum*

factum alicujus hæredum dolosum, licet cœterorum culpa concurrat, per *l. 9. § 10. ff. de pos. l. 17. §. 2. Commod. Mantica, lib. 9. tit. 4. num. p. f.* Optimè autem faciet contrahens, qui illum, quem sibi obligare intendit, sub clausulâ, quod hæredes ipsius in solidum singuli teneri debeant, adstringit; quale pactum quamvis DD. plurimi subsistere negent, quoniam tamen testator hæredi id quoque, ad quod ipse obligatus non erat, injungere potest, *t. t. C. ult. Act. ab hæ. § contr. ber. incip.* si debitum portionem hæreditariam non transcendat, neq; in legitimâ liberos lædat, illud omninò validum esse autumamus, per ea, quæ tradit *Dn. Stryk. Caut. Contr. Sect. 2. c. 2. §. 14. p. 168. c. 6. §. 34. §. Sect. 3. c. 4. §. 6. p. 495.* Si verò tantum ex hæreditate defuncti non accepit hæres, ad illam tamen summam, quam voluntate testatoris habet, arbitrio ejus satisfacere obligatus erit, per *l. 53. ff. de Leg. 2.* Legatariis hæres tenetur ex quasi contractu, *§. 5. Inst. de Obl. quæ ex quas. contr. nasc. l. 1. §. 2. ff. de O. § A.* Sed si pluribus res legata, an *Unus P. O.* contra illum ex testamento agere possit? *qv. Resp. Aff.* si testator eos vel correos credendi fecerit, aut unius potissimùm inter sit, vel ejus contemplatione apparet facta dispositio, *l. 11. §. 20. 21. ff. de Leg. 3. Sim. de Prat. de interpr. 11. V. lib. 5. interpr. 2. dub. 2. n. 85. 86.* Imo contra unum hæredem *P. O.* ob legatum alimentorum, ad facilitandam eorundem exactionem agi potest, *l. 3. ff. de Alim. § cib. leg. Trentacinq. Var. resol. tit. de Alimentis, lib. 1. resol. 1. n. 8. p. 143.* Ad conservandam defuncti voluntatem executores solent constitui, quorum *Unus*, si cœteri vel non possint, vel nolint suo fungi officio, *P. O.* admittitur. Singuli enim tunc in solidum

*Legatarius
11. P. O. age-
re potest.*

*Executoriū
11. P. O. fun-*

gi potest of- lidum vocati censentur, c. 2. X. de Testam. in 6to. Bonacin.
ficio. de Contract. disp. 3. qu. 18. punct. 4. n. 2. Sim. de Præt. lib. 5.
interpr. 1. dub. 2. n. 55. & 81. Reusner. de Testam. P. 6. c. 7. n. 48.
seqq. Quandoque fiscus etiam contra hæredem ad pri-
vationem agit, si testari defunctum, ad lubitum suum
II. P. O. pri- coëgerit, aut fraudulosâ interrogatione se in bona de-
vationem functi intruserit: imò, si *Vnus* hâc ratione pluribus
hereditatis consuluerit, ejus unius delictum ad adimendam omni-
operari po- bus hæreditatem sufficiens erit. Ubi enim dolus alte-
test. rius est immediata causa acquisitionis, tum nocet ei
quoque, cui acquisitum est, l. 11. ff. de Dol. except. l. 1. §. si
filius familias. 20. ff. de vi & vi arm. l. 1. C. Si quis aliq. test. pro-
hib. Dauth. de Testam. tit. Effic. testam. n. 21. p. 23. Indignus
quoque habetur hæreditate, & contra eum à fisco ad
privationem hæreditatis agitur, qui mortem testatoris
ultus non fuit, l. 17. 20. ff. de his quæ ut indign. l. 9. C. eod. l. 9.
15. 22. ad SCt. Silan. Denunciare tamen hodiè, postquam
processus inquisitionis factus est remedium ordinari-
um, Ord. Pol. de ann. 1612. Carpz. P. 3. qu. 103. n. 51. & qu. 107.
II. P. O. de- n. 54. & tantum ratione modi procedendi ab accusatio-
nunciare ne differt, Brunnem. de Proc. Crim. c. 1. n. 9. conf. Carpz.
potest necesse P. 1. qu. 34. n. 172. seqq. & unum hoc præstitisse hæredem
defuncti. P. O. sufficiet. Ad id siquidem tantum obligantur, ne
scelus latere judicem finant, quod, cum ab uno expe-
diri possit, reliquorum auxilio præcisè opus non est:
modò non accuratori notitiâ homicidii reliqui instru-
cti, eam suppressere velint, aut judicem ad inquiren-
dum instigare nolint. Tandem etiam hæres remo-
vetur per querelam inofficiosi, quam, si saltem *unus*
iniquè exheredatus moveat, eo effectû, ut reliqui quo-
que ab intestato succedant, P. O. motam experimur,
Vid.

Vid. Ill. Dn. Stryk. de Success. ab intest. disp. 1. c. 1. §. 13. Unus Nummo II.
 verò nummus, in quo quis hæres institutus, P. O. qui- *P. O. evita-*
 bus legitima constat, sufficit ad excludendam hanc *tur querela*
 querelam, *Ludw. de Ult. Volunt. P. 2. p. 309. Fr. de Barry,*
lib. 10. tit. 8. n. 1. p. 510. Actiones ex delicto instituendas
 quod concernit, illud vel in personas, vel in res com-
 munes, fuit commissum; *illo casu singulis actio com-* *II. P. O. age-*
 petit, neque alter alteri, seu remittendo, seu instituen- *re potest est*
 do actionem, præjudicare valet, *l. 1. §. 9. ff. de Injur. hoc delictorum.*
 siue rem integram & individuum, siue pœnam, quis
 persequatur, *omnibus prodest, l. 4. ff. Expil. hered.* Plures
 autem, si pro indiviso deliquerint, omnes obligantur
 in solidum, *l. 15. §. 2. ff. Quod vi aut clam. l. 7. f. ff. de*
jurisd. l. 21. §. 9. ff. de Furt. ad pœnam, l. 6. ff. Arb. furt.
cas. l. 11. §. 2. 4. l. 5. §. 1. ff. ad L. Aquil. l. 34. ff. de Injur. *II. P. O. sa-*
 Quod si ipsam rem persequamur, U. P. O. satisfacit, *l. 1. tisfacit ob*
C. de Cond. furt. ac infamiam, quæ forsan ex actione do- *delictum.*
 li in omnes redundaret, *unus*, quanti res est, præstan-
 do redimit, *l. 17. pr. ff. de Dol. mal. Brunnem. de Conc. act.*
c. 7. §. 21. in fin.

MEMBRUM POSTERIUS

De

UNO PRO OMNIBUS,

INTUITU

MODI PROCEDENDI.

§. I.

STante in procinctu eo, cui, post excussa causæ suæ
 fundamenta & electam actionem, illam in adversari-
 um vibrare animus est, curâ de iudice & modo coram
 eo

*Judex Ung
P. O.*

*Forum Con-
tractus Il-
lus P. O.*

eo procedendi satis gravis (si incompetentiæ fori exceptionem, aut multiplicem in expensas condemnationem, evitare velit) adhuc superest. Non immerito hinc qv. Si quis res, diversis sub judicibus fitas, petere, aut contra plures, qui diversos agnoscunt judices, agere velit, an non coram judice *Vno P. O.* peti, vel conveniri, queant? Resp. Aff. modò is, qui omnium illorum est supremus, adeatur, *t. t. ff. De quib. reb. ad eund. jud. e at. l. 3. 10. C. de Judic. l. 13. C. de R. V. Carpz. lib. 2. Resp. 18. n. 3. Gail. Lib. 1. obs. 5.* Causæ enim continentia non est dividenda, *Math. Stephani de Jurisd. lib. 1. c. 32. n. 6. c. 16. Et fin. X. de Rescript. l. 5. C. Arbitr. tut.* Ast si rei diversæ jurisdictionis dolosè ab actore sint conjuncti, tunc ad competentem reorū judicē remittitur, *Mev. ad Jus Lub. part. 5. tit. 3. art. 4. in add. ad n. 28. Nicolai in Proc. Judic. c. 29. n. 5. p. 230.* Si verò pluribus laicis clericus sit imixtus, an ne omnes coram judice ecclesiastico conveniendi? Resp. Ita volunt Canonistæ, allegati à *Rosbach. Prax. Civ. tit. 17. n. 8.* Verum, quoniam continentia causæ jurisdictionem judicis, ad quem devolvitur, præsupponit, ecclesiasticus verò judex in causâ civili jure regulariter non dicit, *c. 4. X. de Judic.* inde hæc sententia nō admittenda venit, *Swendend. ad Fibig. c. 2. p. m. 310. conf. Mev. P. 3. dec. 159. p. m. 236. seq.* Tutores tamen, non coram supremo judicio, sed in loco ubi tutelam gesserunt, ad rationes reddendas adigendi erunt, *L. 1. C. Vbi de Ratiocin. & cohæredes quis omnes in loco, quo res hæreditariæ sitæ, si ibi degant, pulsare actione poterit, l. un. C. Vbi de hæred. ag. Zanger. de Except. P. 2. c. 1. n. 371. p. 118. Et n. 290. p. 399.* Unus verò reus, si foro suo pluribus in locis gaudeat, vel ex causâ contractus, ut, si promiserit, *Er wolle dem Gläubiger*

das Geld in Leipzig / Franchfurth / oder auch anderwärts / wo Er solches von ihm fordern würde / wiederzahlen / creditoris, forum *Unum* P. O. quo ipsum conveniat, eligere est permissum, *l. 19. §. 4. ff. de Judic. l. 2. §. 3. ff. de Eo. quod tert. loc. l. 52. §. 3. ff. de Jud. Nicolai, Proc. Jud. P. 1. c. 19. n. 63. p. 197. Rosbach Proc. Civ. tit. 3. n. 52. p. 35.* Alternativè enim se obligavit debitor, & sic ubique in solidum teneatur, semel tamen si satisfecerit, amplius conveniri nequit, *l. 57. ff. de R. J.* Attendendum verò creditori, ut si, in locis, in instrumento memoratis, ex eo parata non detur executio, nec alibi contra debitorem executive agere possit. Nam qualitas locorum in clausulâ generali repetita videtur, *Ripa, in cap. 1. n. 71. de Judic. vel ex causâ domicilii*, quod pluribus in locis quis habere potest, *l. 5. ff. l. 27. §. 2. arg. l. 7. ff. ad Municip.* adeoque, dum forum generale tribuit, unius electione factâ, in cæteris conveniendi reum denegabit potestatem, *l. 30. ff. de Judic. c. 13. 17. X. de For. compet.* Agenti enim alibi, exceptio præventionis obstabit. Is tamen, qui ex L. Difamari citatus est, actionem principalem alio in foro quod adversarius ejus agnoscit, instituere non prohibetur. Separata enim ubi sunt judicia, citatio ad unum, litis pendentiam inducere non valebit, *arg. l. 20. ff. de Minor. l. 9. ff. de Calumn. l. 25. ff. de Testam. tut. Philippi ad Proc. Sax. tit. 1. cons. 5. n. 10. p. 24. Zang. de Except. P. 2. c. 13. n. 14. p. 216. seq. Gail. lib. 1. observ. 11. n. 3. p. m. 23.* Ab uno verò actore, si plures in eodẽ gradu constituti interpellati sint iudices, omnesque citationes in reum emiserint, quid hâc in parte faciendum? Resp. *Unius* P. O. saltem fundata est jurisdictio, & quidem illius, cujus primum insinuata fuit citatio; Si autem hoc ignoretur,

tur, non, nisi fors, quâ invicem conveniant iudices, superest, *arg. l. 14. ff. de Judic.* Actor enim, plures adeundo iudices, electionis juri renunciaſſe videtur, *Socinus in cap. Postulaſti. X. de For. compet. n. 21. §. 7. Zang. P. 2. c. 3. n. 30. ſeqq. Martini, ad Ord. Proc. tit. 11. num. 106. p. 434.* De litigatoribus concurrentibus & ſimul actiones ſuas proponentibus *Vid. Carpz. Jurispr. For. P. 1. C. 7. d. 23.* In delictis forum domicilii, rei perpetratae, & deprehenſionis concurrere notum eſt; ſed qv. ſi in uno quis fuerit abſolutus vel condemnatus, an illud P. O. ſit, ut in alio cauſa rursus examinari nequeat? R. Aff. Semel enim qui iudicium paſſus eſt, exceptione rei judicatae gaudet, *l. 6. ff. de Sepulch. Viol. Nicolai, Proc. Jud. P. 1. c. 19. n. 21. pag. 177.* Sed limitationes *Vid. ap. B. Brunnem. in Proc. Crim. c. 6. n. 3. p. 42. ſeqq.* Intricatis aut oculari inſpectione egentibus in cauſis iudices non raro extraordinarii ſ. delegati, hodie commiſſarii dicti, à Principe peti ſolent, eosque cum poteſtate litem decidendi rogaffe, actoris, tædium diuturni proceſſus evitare cupientis, intereſt, modò de juſtitia cauſae ſuae ſatis certus ſit, *Ill. Dn. Stryk.*

Unus P. O. Intr. ad Prax. c. 2. §. 9. p. 22. Sed qv. ſi plures ſint delegati, an *Unus P. O.* officio hoc inſuncto fungi queat? R. *Commiffarii* regulariter hoc negandum, per *c. 16. 21. 22. X. de Off. & obire poteſt. pot. jud. del.* adeò, ut unius quoque abſentia reliquorum ſententiam reddat nullam, per *l. 37. 39. ff. de Re jud. Vant. de Null. ex def. Jurisd. n. 182. ſeqq.* & mors unius totam delegationem ſolvat, *c. 42. X. de Off. jud. deleg.* Sed, ſi cum clauſulâ: *Si non omnes:* ſ. *Gambt und ſonders* dati ſint, aut ab iis (utpote qui ſubdelegare etiam poſſunt, *c. 27. X. de Off. delegat.*) concommiſſario partes ſuae commiſſae, quia tunc non tantum in ſolidum, ſed etiam ſolus iurisd-

jurisdictionem habet, tunc affirmativam amplecti sen-
 tentiam nihil impediet, *Vid. Ill. Dn. Stryk. d. l. §. II. Marti-*
ni, ad Ord. Sax. tit. 34. n. 22. p. 1055. Nicolai, Proc. c. 67. num.
12. 13. p. 514. seq. Neque commissio morte partis exspi- *Mors llnius*
 rat, sed hæredes etiam ei obsequi sunt obligati: attamen *P. O. com-*
 aliud in judicio compromissario, ante cujus fi- *promissum*
 nem, si unus litigantium moriatur, P. O. illud exspira- *solvit.*
 refacit, *l. 27. §. 1. l. 49. §. 2. ff. de Recept. arbitr. cap. 10. Et f.*
eod. modò causa sit individua, Swendend. ad Fibig. c. 2. p.
57. Formulam compromissi exhibet Rosbach. Proc. Civ.
tit. 6. §. f. p. 56. seq. Vocatus ad judicium ab incompe-
 tente iudice, si compareat, sibi non præjudicat; modò
 opposita incompetentiæ exceptione, aut ad mini-
 mum, si dubia sit competentia, protestatione, daß Er
 durch dieses sein Erscheinen / sich zu gegenwärtigen Ge-
 richts-Zwange weiter nicht / als in quantum de jure, ver-
 bunden haben wolle. *Dn. Stryk. Intr. ad Pr. c. 7. §. 4. p. 69. in ho-*
 norem ejus se accessisse profiteatur. Si hoc autem o-
 mittat, qu. an Uno hoc comparitionis actu P. O. jurisdic- *ltnus actus*
 tione ejus se subjecerit? Resp. Jure communi quam- *subjectionis*
 diu locus est, exceptionibus dilatoriis, h. e. ante litem *P. O.*
 contestatam, semper liberum est, peregrinum recu-
 sare judicium, *l. 4. C. de Jurisd. omn. jud. l. 40. §. 3. ff. de*
Procur. l. f. C. de Except. Jure autem Sax. quoniam primo
 in termino omnes proferendæ sunt exceptiones dila-
 toriæ, interque eas, fori præscriptio primaria est, eâ
 non opposita, iudicem agnovit, ac sic judicium cœpit,
 adeoque ibi quoque finiri oportet, *l. 30. ff. de Judic. Ord.*
Proc. Sax. tit. II. Carpz. lib. 2. resp. 9. Et in Proc. tit. 9. art. 2.
n. 2. seqq. Sed quid, si, reo comparente, actor se non si-
 stat, an quoque tunc juri suo renunciasse dici potest?

Resp N. quia impossibile fuit excipere, ubi defuit actor. Sed caveat, ne, accusando hujus contumaciam, judicem approbasse videatur, adeoque adjiciat: daß Beklagter durch diese Ungehorsams Beschuldigung mit nichts in diesem Gerichts-Zwang gewilliget/sondern ihm künftiger Zeit / seine exceptionem fori declinatoriam, und alle rechtliche Wohlthaten protestando wolle reserviret haben / *Schach. Coll. ff. Pr. lib. 44. tit. 1. p. 448. seq.* Neque unicum actum tale quid operari, insolitum est. Quotidianum enim, eum, qui ex concessione habet jurisdictionem, si in uno jurisdictionis actu possessionem exerceat, in omnibus censi acquiescere, *Rosbach. Proc. Civ. tit. 2. n. 45. p. 24. Mev. P. 4. dec. 291. p. 453. seq.* Verum competentem quoque judicem respuere, nonnunquam parti est permissum. Si enim fit illa è personis, qui beneficio *leg. un. C. Quand. Imper. in. pup. vel vid.* fruuntur, licet plurium jurisdictioni sit subjecta, in ipsius tamen erit arbitrio, *Unum* judicem P. O. & quidem supremum eligere, ut vel coram eo conveniatur, vel contra adversarium ibi agat, *Ill. Dn. Stryk. Intr. ad Pr. c. 5. §. f. p. 61. modò non hic ejusdem sit conditionis, arg. l. 8. pr. ff. de Excus. Perez. ad d. l. un. Nicolai Proc. Jud. c. 28. p. 228. n. f.* Imò, si fit deterioris, ipsi, contra illum hoc beneficio frui, non erit denegatum, *Martini, ad Proc. Sax. tit. 11. n. 66. seq. p. 430.* Sed qu. si inter plures litis consortes *unus* sit, cui hoc beneficium competat, an is P. O. ad illud provocare possit? Resp. Aff. modò causa, quæ ventilatur, sit individua. Sæpe enim, quod quis ex suâ personâ non habet, per extraneum obtinere potest, *l. 3. ff. Quæ res pign. vel hypoth. obl. poss. l. 36. §. 1. ff. de Excus. l. 10. §. f. ff. de Bon. poss. cont. tab. Brunn. in Comm. C. add. l. un. n.*

16. Sed, si is beneficio hoc uti nolit, consortibus, illud opponere, non erit permiffum, *Vid. de eo disp. Præf. Magnif. Dn. Petro Schultz. habita, de Recurf. ad superiorem, c. 3. §. 7.* Quoniam autem grave est, sub fufpecto litigare iudice, recufationem ejus jura, imprimis Canonicum, *c. 4. X. de For. compet.* permittunt, *vid. l. f. C. de Judic. c. 41. §. f. X. de Appell.* maturè tamen, nisi ferius emergat fufpicio, aut in notitiam ejus, cui hætenus jufta ignorantia fuerat occulta, *l. 42. ff. de R. J. veniat, l. 11. §. 8. ff. de Interrog. in jur. fac. eadem opponenda, l. 52. pr. ff. de Judic. Gail. lib. 1. obf. 33. n. 11. feqq.* Si verò ex toto fenatu *Unus* tantum fit fufpectus, qv. an is P. O. recufationem operari valeat. Resp. Aff. modò istantæ fit autoritatis ut cœteri illi contradicere non audeant. Nam effectus idem in reum redundat, five fpon-te, five metu adacti, reliqui contra ipfum fententiam ferant, *Cap. 10. X. de For. compet. Zang. de Except. P. 2. c. 4. n. 15. feqq. p. 148. Nicolai, Proc. Jud. c. 22. n. 3. p. 207. Gail. lib. 1. obf. 33. n. 2. De modo recufandi, præter allegatos, vid. Ill. Dn. Stryk. Int. ad Pr. c. 9. §. 15. p. 86. feqq. Brunnem. Proc. Civ. c. 7. n. 16. feqq. p. 76.*

*Judices
omnes unius
causa sunt
fufpecti.*

§. II. Judicis intuitu, dum nihil fupereft dubii, & actor, & reus, deliberent fecum, an, fi poffint, malint ipfi coram eo fe fiftere, vel per alium potius compare-re. Prius fi placeat, de Patronis causæ fint folliciti, quorum pluribus eandem commendare LL. permit-tat, *l. 7. C. de Postul. l. 14. §. 1. verf. Sin autem. C. de Judic.* quamvis Camerâ ex ordinariis advocatis fuis *Unum* P. O. fufficientem negotiis judicet, *Ord. Cam. P. 1. tit. 19. pr.* Ut autem judicis officio nonnunquam perfonis, miferabilibus imprimis, & qui, ambitione adverfarii

*Advocatus
Unus P. O.*

vel metu, Patronos non inveniunt, de iis prospicere convenit, *l. 9. §. 5. ff. de Offic. Procons. l. 1. §. 4. ff. de Postul. add. Gail. lib. 1. obs. 43. n. 10. seqq.* sic eo imprimis illi laborandum, ne omnes, quorum fama in foro hilarior, ab unâ stent parte, alterâ rudibus atque tyronibus sustineatur, adeoque non ad numerum, sed ad præstantiam, respiciat, & rebus ita ferentibus justaque factâ distributione, alteri plures, reo *Unum P. O.* attribuire poterit, *d. l. 7. C.* Magnum enim hîc subesse interesse, vel ex eo patet, quod bonus advocatus bono meritò præferatur judici, cum hic utriusque, ille unius bono sit intentus, *Sim. de Præst. de Interpr. Ult. vol. lib. 5. interpr. 2. dub. 3. n. 34. seq.* Per procuratorem si litigare constituent, mandato erit opus, *l. 1. ff. de Procur. §. 3. Inst. de Satisfact.* cujus fines, dum ab eo non tantum diligenter custodiendi, ne excedendo illos aliud quid agere videatur, *l. 5. pr. ff. Mand.* sed ex naturâ quoque suâ strictam requirunt interpretationem, *c. 16. X. de Præbend. in 6to.*

*Mandatum
Unum P. O.*

Hinc an singula, quæ fortè post mandatam causam emergunt alicujus momenti negotia, singulis mandatis novis specialibus indigeant, vel, an non *Unum P. O.* impertiri possit, qv? Resp. Aff. posterius, per *l. 58. ff. de Procur. l. 20. C. eod. l. 60. §. 4. ff. Mand. cap. 4. X. de Procur. in 6to.* Sed cum Jus Canon. *d. c. 4. articulo*rum quorundam speciale mandatum exigentium expressionem,

*Articulus
Unus P. O.*

requirat, Praxis illud sequitur, *Ill. Dn. Stryk. Intr. ad Pr. c. 10. §. 3. p. 90. seq.* *Unus* tamen, P. O. expressus, mandatum non vitiabit, ob expressa textus verba *aliquis vel aliqui.* Puto etiam, *unius* exceptionem, ut cæteri omnes subsistant, operari, si v. gr. quis procurator constitutur ad *omnia*, præterquam ad jurandum; Nam excep-

ptio firmat regulam in casibus non exceptis, *l. 12. §. 43. ff. de Instr. vel Instrum. leg. l. 4. §. 6. ff. de Pen. leg.* & absurdum foret, excipere, quæ nunquam posita fuere, *Man- tica, de tac. & amb. Convent. lib. 7. tit. 16. n. 29. seqq.* Imò non tantum generalia mandata dare permissum, sed, cum ad expediendos facilius processus multum con- ferant, sine iis in supremo Imperii nostri Judicio, quod, tanquam caput omnia reliqua nostrâ judicia sequi de- cet, *§. f. Inst. de Satisd. publicâ lege Rec. noviss. §.* Unde dennoch *101.* specialia non admittuntur, & ut ad futuras etiam causas extendantur, decisum *ib.* mit General Ge- wälten zu allen Sachen. Quod tamen dudum ante Pa- triæ nostræ statutum *Bresl. G. D. und Proceß. art. 18. §.* Die General Vollmächte *ib.* auf gegenwärtige und künftige Fälle observari voluit; nec non mandatum gene- rale, cui addita clausula: und alles dasjenige zu thun / daß auch einen sonderen Befehl bedürffte / den Er hiermit ausgedruckt und gegeben wil haben / *re. modò non eorum peregrino iudice fuerit impetitum P. O. specialibus* *Procurator* *admittit, art. 19. in f. Conf. Gail. lib. 1. obs. §. 5. 1. n. 11. Brunnem. Unus P. O.* *Proc. Civ. c. 1. n. 78. seqq. p. 136. Martini, ad Ord. Sax. Pr. tit. admittitur* *7. p. 261. seqq.* Si plures procuratores sufficienti manda- *ob naturam* *negotii.* to gaudeant, omnes admittendi, negotio tamen plures *Unus P. O.* *arbitrio iudicis eligi poterit, per c. 6. §. Sane. X. de Procurat. in 6to. c. p. X. de Elect. in 6to.* Sunt tamen, quorum mandato præsumpto, quale per- sonæ vinculo cognationis, affinitatis, conjugii, litis, con- junctæ habent, si addatur cautio rati, admittuntur, *l. 35. ff. de Procurat. l. 12. C. eod. l. 40. §. f. ff. de Procur. ad quem autem gradum usque hæc admissio procedat, vid. Nicolai, c. 6. p. 77. Martin. tit. 7. p. 236. seqq.* Verum, *& aliis ex* *causis.* quid

*Syndicorū
Unus P. O.
expedit ne-
gotia Univer-
sitatis.*

quid si plures tales concurrant? Resp. *Unus* P. O. admit-
titur, vel, qvi est proximior, vel qui magis est idone-
us, *Rosb. Proc. Civ. tit. 14. n. 4. p. 90. Berlich. Part. 1. concl. 14.
n. 45.* Ex necessitate etiam quandoque *Unus* P. O. litis fit
dominus, si actio, per multos nimis scissa, maximo in-
commodo partē, ac ipsum afficeret judicē, *l. 26. §. f. ff. de
Pecul. l. 5. ff. Judic. solvi.* Universitatis igitur nomine syn-
dicum oportet adire judicē, *l. 1. §. 1. ff. Quod cujusq. univers.
nom.* qui tamen non unicus semper est, sed nonnunquā,
ob negotiorum amplitudinem, sua *l. 4. ff. de Nov. oper.
nunciat.* tres constituuntur. Exsurgit hinc qv. an ex
iis quoque *Unus* P. O. universitatis expedire queat ne-
gotia? Resp. Aff. Universitas enim pari jure gaudet
cum pupillis: uti ergo, ratione horum, unus tutor ju-
dicialia tractare potest, *per l. 24. §. 1. ff. de Adm. tut.* sic nec
syndico uni illud erit denegandum, *Wesenbec. ad ff. tit.
Quod cujusq. univers. nom. n. 4. Carpz. Dec. Ill. Sax. P. 1. dec.
26. p. m. 140. seq. Philippi ad Proc. Sax. consid. 3. n. 141. seq. Martini,
ad Ord. Proc. tit. 7. n. 35. seqq. p. 269. Rosbach. Proc. Civ. tit.
12. n. 24. p. 78.* Benè tamen distingvendum, an actor, vel
syndicus, quis ab Universitate sit constitutus; *Illi* enim
præsentis tantum negotii cura incumbit, cum actor
non possit esse, ubi non est judicium, *l. 13. §. 5. ff. de Ju-
dic.* Huic, *Unum* hoc P. O. ac sic præsentes futuræque li-
tes demandatæ censeantur, *l. 6. §. 1. in f. ff. Quod cujusq.
univers. l. f. C. Quæ res pign. obl. poss. Berlich. P. 1. concl. 14.
n. 99. Tessaur. dec. 59. n. 2. Lauterb. disp. de Syndicis. c. 3. th. 64.
p. 42.* Hacque ratione, dum Syndicus, seu procurator,
plurium locum subit, & per litis contestationem ejus
fit dominus, *l. 22. C. de Procurat.* omnes quoque actus
judiciales, ad eum *Unum* P. O. referuntur.

§. III. Primus verò horum actuum, à litigaturo expediendorum, est supplicationis exhibitio, cum iudex, quod privatas spectat necessitates, & jurgia, nemini, nisi imploratus, suum impertiat officium, *l. 4. §. 8. ff. de Damn. inf.* addi verò illi, injungente id *Rec. noviss. §. 34. p. m. 20.* non rarò solet libellus, de quo hic qu. an singulæ causæ singulos libellos requirant, vel, an non aliquando Unus P. O. sufficere possit? Resp. Aff. posterius, siue unus, siue plures, sint debitores. Nam in unâ tunc chartâ plures propositi censentur libelli, *l. 52. §. 14. ff. pro Soc. l. 10. ff. de A. E. V. l. 25. §. 4. 5. ff. Fam. hercisc. l. ult. C. de Ann. except. Menoch. lib. 6. præf. 16. n. f. Roman. Conf. 240. n. 1. 2.* At Jur. Sax. Elect. diversis ex causis obligatos, uno non posse comprehendere libello, DD. communiter, argumento à contrario ducto, ex verb. *Ord. Proc. Sax. tit. 5. so einerley Personen belangen/ concludunt, Ziegler. ad d. art. p. 36. Martini ib. p. 186. Philipp. conf. 6. n. 4. p. 101. Carpz. P. 1. Const. 2. n. 5.* Contra unum verò, tribus diversis ex causis sibi obligatum, *Uno libello* P. O. quis experiri potest, *d. Ord. ibi:* sollen die Schlag-Punkte zum meisten drey zu einer Lage libelliret werden; Imò, si causæ sint connexæ, aut concursum creditorum, vel operas rusticorum respiciant, quotquot ipsarum sint, uno libello complecti poterunt, *d. Ord. ibique DD. Carpz. lib. 2. resp. 54.* Cumulando verò actiones, actor, ne contrarias conjungat, sit sollicitus, aut, si certus esse non possit de genere actionis, *Uno* horum remedium P. O. tantum se uti velle, protestetur, *l. 1. §. 4. ff. Quod. legat. Rosbach. Proc. Civ. tit. 34. n. 12. p. 197. confer. Gail. lib. 1. obs. 63. n. 3. Nicolai, Proc. jud. c. 11. p. 133.* quam protestationem quoque, si quis rei vindicationem, a-

Libellus Unus P. O.

ctionem ex testamento, & hypothecariam, uno libello contra hæredem, vel solum, vel simul contra possessores rei legatae, & possessorem reliquarum rerum hæreditariarum, instituat, ne videatur multoties desiderare legatum, addidisse, utile erit, *Schach. Coll. Pr. ff. lib. 33. p. 332.* Proposito ritè libello, à iudice decerni solet citatio, quæ principium, & de substantiâ est processus; cum iudex, sine partis præsentia vel contumaci absentia, de causâ cognoscere nequeat, *Vant. tit. de Null. ex def. Cit. n. 22. §. f. Inst. de Pæn. tem. litig.* Quare in statutis quoque nostris, eleganter: ein Anfang und Grundfest aller rechtlichen Forderung / appellatur, *Bresl. G. D. v. P. art. 11. pr.* Communiter spatium decem dierum complectebatur citatum tamen, nisi ter hac ratione præfinito termino, non arctabat, *l. 68. 69. 70. ff. de Judic. l. 53. §. 1. ff. de Re judic. nihilominus iudici æstimatâ causæ, personæ, & temporis conditione, terminum Unum P. O. præfigere, liberum erat, & tunc citatio vocabatur peremptoria seu edictum Unum Pro Omnibus, de quo vid. l. 72. ff. de judic. §. l. 8. C. Quom. & qu. jud.* Hodie verò in omnibus ferè judiciis, terminus Unus P. O. assignatur, ita tamen, ut spatium trium involvat, *Brunnem. Process. Civ. c. 3. n. 29. p. 69. seq. Carpz. P. 1. Const. 2. def. 22. Gail. l. 1. obs. 53. n. 20.* & peremptorium esse, vel ex amplitudine termini, vel ex verbo peremptoriè, aut formula: *Er erscheine oder erscheine nicht / so würde in der Sache ergehen was recht ist / imò etiam, ex consuetudine iudicii, à quo non aliæ, quam tales, expediri solent: quemadmodum in Patriâ nostrâ receptum per all. art. 11. Bresl. G. D. v. P. ib.* Ben diesen Gerichten ist nicht mehr / denn eine einige citation / zu ordentlichen Rechten von nöthen; und soll solche für

Terminus
citationis
Unus P. O.

endlich uñ peremptorisch gehalten werden/colligitur. Licet quoq; si de privatione juris agatur, aut contumax ex Statuto pro confesso haberi debeat, DD. unā citationē P.O. sufficere nolint, *Scaccia, de Judic. lib. 1. c. 91. num. 34.*

pag. 284. seq. Brunnem. de Conc. Cred. c. 2. §. 3. p. 30. non dubitamus tamen, quin, si citatus primā vice, dicat, se nolle, quotiescunque vocaretur, comparere, elapso primo termino, ac si omnibus non comparuisset, contra eum procedi posse, *Brunnem. Proc. Civ. c. 4. n. 7.* Aliās verò, justū dierum numerum contineat citatio, necesse est, adeò, ut, si vel unus desit, is P. O. deesse videatur, ac sic citationē de novo fieri, legitimumq; spatium denuò plenum indulgere oporteat, *Zang. de Except. P. 2. c. 6. n. 12. seq. Carpz. P. 1. Const. 2. def. 23. Nicolai, Proc. c. 16. n. 3. p. 156.*

Plures si sint litis confortes, regulariter singulis est insinuanda citatio; si tamen contra defunctum lis jam contestata, hæredi Uni P. O. qui domicilium defuncti tenet, insinuare sufficit; cum hīc non nova incipiat, sed incēpta in personis hæredum continuetur actio, *Philipp. ad Proc. Sax. tit. 4. cons. 10. n. 7. seq. pag. 92.*

Martini d. T. 4. p. 170. Re eatenus expeditā, partes comparent in iudicio, ubi vel eventualiter cum exceptionibus dilatoriis lis contestatur, *Rec. Imper. de anno 1654.*

§. Und hat der Beflagte. 40. aut, postquam iis satisfactum, solennis fit litis contestatio, quam ab Uno P. O. fieri sufficit, si cæteri confortes illi velint adhærere, adhærentibus verò æquē, ut contestanti, prodest & nocet litis contestatio, *Brunnem. Proc. Civ. c. 14. n. 19. p. 141. Carpz. P. 1. Const. 10. def. 17. Martini ad Ord. Proc. Sax. tit. 16. n. 64. p. 547.*

Progressus deinceps fit ad probationes, quarum, quamvis probatissima adversarii communi-

Uni P. O.
insinuatur
citatio.

Litem con-
testatur il-
lus P. O.

ter audiat confessio, *arg. l. 1. 2. ff. de Confess.* non tamen unica est, sed veritas quoque testibus, doceri potest: cum verò horum, ipsa exigente S. Scripturâ, duo aut tres esse oporteat, *Deuter. 17. v. 6. & 19. v. 15.* anne causus dentur, quibus Unus P. O. sufficiat, quæ Resp. Aff. *P. O. probat.* innuente id ipsa *l. 9. C. de Testib. ib. facile patiatnr.* Sive causa levioris sit momenti, & summarie tractetur, *l. 15. §. 4. ff. de Re jud. l. 3. §. 1. Ut in possess. legat. sive* impossibile sit, plures producere testes, ut in occultâ probandâ morte, *vid. Auth. Hodie. C. de Repud. Carpz. Jurispr. For. P. I. Const. 16. def. 38. & Consist. lib. 2. def. 167. seq. sive* partes ipsæ invicem expresse, vel tacite, convenient, de fide uni testi habendâ *arg. c. 39. X. de Testib. l. 26. ff. de Re jud. Vasquius de Success. creat. lib. 2. §. 12. requis. 1. n. 7.* Imò si testes, quis plures, sed singulares, habeat, illi *Vnum* P. O. producere, est suadendum. Sic enim locus dabitur juramento in supplementum, quod non admitteretur, si omnes judici sisteret, *Schultz. Synops. judic. tb. 56. Struv. Jurispr. for. lib. 4. tit. II. §. 20. p. 630.* In criminalibus autem rarius uni testi fides habetur, nisi pro defensione rei deponat, *Carpz. P. 3. qu. 114. n. 56. qu. 122. n. 50. seqq. Mathæus de Crimin. ad lib. 48. tit. 15. c. 3.* Vide plura huc spectantia in *Disp. Præf. Dn. Hornio habitâ: de Probatione plenâ per unum test.* Succedit hinc alia qu. an testis uno in articulo falsa deprehensa depositio P. O. falsa reputanda sit? Respond. Aff. Tota enim testimonii fides *P. O. testem* partis mendacio decoloratur, *c. 17. c. 3. qu. 9. can. 7. dist. reddit sus-* 9. Is namq; qui juramentum in uno posuisset deprehenditur, in cæteris attendisse præsumi haud potest, *l. 27. pr. ff. ad L. Corn. de Fals. Rosbach. Proc. Civ. tit. 61. n. 13. p. 366. Mascard. de Probat. vol. 2. concl. 743. n. 2. p. 88. b. Bargal. de Dol. l. 5.*

l. 5. c. 15. n. 22. seq. Theodoric. Jud. Crim. pract. c. 8. aph. 2. n. 23.

Idem de instrumento affirmandum, quod, si in uno substantiali suspectum, in Omnibus tale erit, *Trentacinq. pag. lib. 2. Variar. resol. de Fid. instr. 11. per tot. p. 315. Mascardus Vol. 2. concl. 742. n. 1. 2. Valasc. Consult. 183. n. 10. & 14. Theodor. d. l. n. 35.* *Illt & instrum. mentum.*

Pœnæ quoque illi dictatæ, qui ausus fuerit falsos producere testes, vel instrumenta, is reus est, qui unum produxit, *Tiraquell. ad L. Si unquam. 8. C. de Revoc. donat. in verb. suscepit liberos. n. 105. p. m. 548.*

Si nec testibus, nec instrumentis res queat probari, ad juramentum devenitur, quod ab uno è litis consortibus, aliorum tamen simul nomine, in eorum animam potest præstari, *Mev. p. 1. dec. 237. p. 39. Moller. lib. 4. semestr. 20. num. 1. & 4. pag. 381. seqq. Martini, ad Ord. Proc. tit. 18. n. 20. p. 640.*

modò hoc à cœteris sit mandatum, *Mev. p. 5. dec. 391.*

Posthæc, si conclusum in causâ & sententia lata, illam omnibus libelli capitulis correspondere oportet. Nam, si vel unum omissum, non tantum ratione illius, sed omnium, nulla est, *Brunnemann. in Proc. Civ. c. 27. n. 28. p. 260.*

& sic remedium nullitatis locum invenit; si verò parti videatur iniqua, consulere sibi solet appellatione, quâ interpositâ, apostolos rogat à iudice à quo, & quidem petito, ut *L. un. ff. de Libell. dimiss. vult, iterato, sed Clem. 2. de Appell. & Praxis*

unum P. O. sufficiens judicant, modò addatur, illud instantanter, instantius, instantissimè fieri, add. *Gail. Lib. 1. obs. 28. n. 6.*

Qv. autem, an Unus P. O. litis consortibus possit appellare? Resp. Aff. *per l. 10. §. f. ff. de Appell. l. 1. 2. C. Si un. ex plur. appell. l. 1. C. de divers. Rescript. c. 72. X. de Appell. modò eadem inter eos sit causa defensionis: ne-*

quetunc attenditur, an causa sit dividua, vel minus. *Unus P. O. jurare potest.*

Imò

Petito Uno P. O. hodie consequimur apostolos.

Unus appellat P. O.

*Appellatio
à totâ cau-
sâ, in uno
verificatur
capitulo.*

Imò, licet expressè dicat appellans, se tantum ratione
sui interesse appellatum velle, non valebit. Sententia
enim condemnatoria est individua, ac inconveniens
foret, ex eadem causâ alterum condemnari, alte-
rum absolvi, *Brunnem. Proc. Civ. c. 28. n. 23. p. 285. Ziegler.*
Introd. ad Proc. for. Sax. c. 17. §. 5. p. 95. Nicolai; Proc. Jud. P. 2.
c. 1. n. 9. p. 7. Carpz. P. 1. Const. 20. def. 15. Mev. P. 1. dec. 88. p.
m. 152. Limitationes verò nostri asserti *vid. ap. Hartm.*
Pistor. P. 1. qv. 47. p. 538. Facta autem licet sit à totâ sen-
tentiâ provocatio, ejusdem tamen in *Vno* capitulo P. O.
fieri poterit justificatio, quamvis, qui id fecerit,
hoc incommodi sentiat, quod adversario super
integrâ sententiâ communis fiat appellatio, *Ill. Dn.*
Stryk. Intr. ad Pr. c. 23. §. 19. p. 182. seq. Carpz. P. 1. Const. 19.
def. 10. Martini ad Ord. Proc. Sax. tit. 35. n. 10. p. 1066. De-
nique de appellatione ab *Vno* decreto P. O. *vid.*

Mev. P. 1. dec. 192. p. m. 326.

D. T. G.

Emendanda.

P. 9. lin. 11. *pro intelligi L. non intelligi.* P. 20. l. 17. *L. prodigo*
P. 21. in marg. *L. censeri debent celebrati.* P. 16. l. 1. *L. constituere.*
P. 24. l. 23. *L. filiorum familias.* P. 40. l. 8. *L. preferendum.* P. 50. in
marg. *L. unus.* P. 52. l. 26. *L. relegatione.* P. 53. l. 8. *post verb. stu-*
prum add. quis. P. 62. l. 22. *L. imminerent, & del. quo.* P. 67. l. 12. *L.*
Juris R. 69. l. 23. L. appareat p. 72. in marg. L. unum P. 73. l. 3. *L.*
creditori P. 80. l. 24. *L. censentur.* Reliqua *L. Benevolentia*
corrigenda committimus

Simon, Johann Georg

Diss. iur. inaug. de uno pro omnibus

Hala 1696

4 Diss. 760#Beibd.8

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10665224-4

VD17 12:152356D